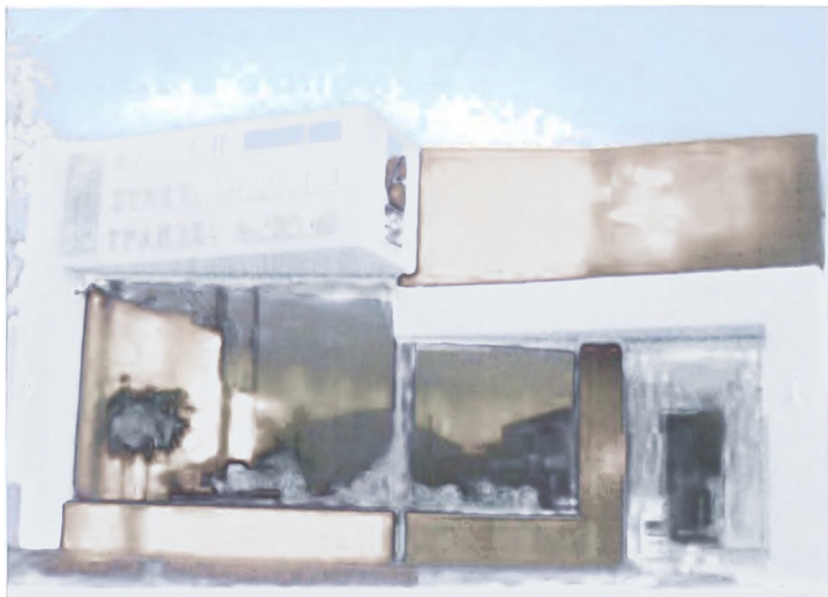

**ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ-ΑΧΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΚΑΠΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : ΚΑΡΒΕΛΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Α.Μ : 7018**

Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Σ 2 0 0 5

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1°

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΥΡΩΠΗ-ΕΛΛΑΔΑ

- 1.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ
- 1.2 ΣΥΣΤΗΜΑ SCHULTZE – DELITZSCH ΚΑΙ ΛΑΪΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
- 1.3 ΑΣΤΙΚΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
 - 1.3.1 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
 - 1.3.2 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΟΕΡΓΑΤΩΝ ΛΑΜΙΑΣ
- 1.4 ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°

ΣΥΧΡΟΝΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- 2.1 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
- 2.2 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90
- 2.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΝΑΤΑ-ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

Η ΑΧΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝ/ΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

- 3.1 Η ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
- 3.2 Ο ΑΣΤΙΚΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ
- 3.3 Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΣΕ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
- 3.4 ΙΔΡΥΣΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΥΣΗ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

4.1 ΣΥΝΘΕΣΗ ΜΕΛΩΝ

4.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΧΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

4.3 ΠΟΡΕΙΑ-ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ-ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΑ – ΑΡΘΡΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το θέμα "συνεταιριστικές τράπεζες – Αχαϊκή Πίστη" που αποτελεί και τίτλο της πτυχιακής μου εργασίας προέκυψε κατόπιν συνενόησης με τον υπεύθυνο καθηγητή μου.

Μετά την επιλογή του θέματος άρχισε η εξεύρεση των στοιχείων. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής μου εξάσκησης στην "ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ" που διήρκησε ένα εξάμηνο, είχα την ευκαιρία να γνωρίσω αρκετά από τα στελέχη της τράπεζας, πολλοί εκ των οποίων με βοήθησαν και συνεργάστηκαν μαζί μου σε κάθε ερώτησή μου στην προσπάθεια εξεύρεσης πληροφοριών για την εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας.

Δεν θα πρέπει να παραλείψω, βέβαια, την άρτια συνεργασία που είχα με τον υπεύθυνο καθηγητή μου: **ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΑΠΟΓΙΑΝΝΗ**, τον διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α.Π : **ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟ**, τους υπαλλήλους της ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΑΖΟΛΕΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΔΙΑΚΟΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Οι οποίοι στην προσπάθεια εύρεσης στοιχείων και πληροφοριών για την συγγραφή της πτυχιακής μου εργασίας έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον με την πολύτιμη επιστημονική βοήθειά τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μελέτη αυτή αναφέρεται στον τρόπο λειτουργίας των συνεταιριστικών τραπεζών και ειδικότερα της ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.

Η πτυχιακή μου εργασία χωρίζεται σε 2 μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελείται από 2 κεφάλαια.

Στο **πρώτο κεφάλαιο** που έχει ως γενικό τίτλο την "Διαμόρφωση και εξέλιξη του θεσμού" θα αναφερθούμε σε μια ιστορική Αναδρομή των συνεταιριστικών τραπεζών με αναφορά στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.

Στην συνέχεια θα κάνουμε μια αναφορά στους πιστωτικούς συνεταιρισμούς στην Ελλάδα και γενικότερα θα αναλύσουμε το ιστορικό μέρος των συνεταιριστικών τραπεζών και του πιστωτικού συνεταιρισμού τεχνοεργατών Λαμίας.

Έπειτα θα επεξεργαστούμε το **Δεύτερο κεφάλαιο** που θα έχει ως τίτλο τις "Σύγχρονες συνεταιριστικές τράπεζες κατά την δεκαετία του '90 στην Ελλάδα, θα επισημάνουμε επίσης και ορισμένα **πλεονεκτήματα** και **μειονεκτήματα** των συνεταιριστικών τραπεζών.

Η εργασία μου συνεχίζεται με το **Δεύτερο μέρος** το οποίο θα αποτελείται από 2 κεφάλαια.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** που θα έχει τίτλο "Η Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα" θα γίνει λόγος για το πώς δημιουργήθηκε η Αχαϊκή συνεταιριστική τράπεζα, θα επισημάνουμε την μετεξέλιξή της σε συνεταιριστική τράπεζα και επίσης ποια θα είναι η επαγγελματική προέλευση των ιδρυτικών της μελών.

Τέλος, στο **τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο** που θα έχει ως τίτλο την «Λειτουργία και εξέλιξη της Αχαϊκής Τράπεζας» θα γίνει λόγος για την οργάνωση και λειτουργία της Αχαϊκής συνεταιριστικής τράπεζας, την σύνθεση των μελών της και επίσης την γενικότερη πορεία της στον τομέα των **καταθέσεων** και των **χορηγήσεων**.

Δηλαδή, η πτυχιακή μου εργασία περιέχει **τέσσερα κεφάλαια** και κλείνει με τα **συμπεράσματα** όπου γίνεται αποτίμηση των αρνητικών και θετικών αποτελεσμάτων, που εμφάνισαν οι συνεταιριστικές τράπεζες, ενώ

δίνεται. Παράλληλα έμφαση στα αποτελέσματα της Αχαικής Τράπεζας, ιδιαίτερες προοπτικές ανάπτυξης της τα επόμενα χρόνια.

Τέλος παραθέτουμε την **βιβλιογραφία**, η οποία περιλαμβάνει βιβλία – άρθρα – εισηγήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια συγγραφής της πτυχιακής μου εργασίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΥΡΩΠΗ – ΕΛΛΑΔΑ

1.1. Ιστορία του θεσμού

Οι ρίζες του Τραπεζικού συστήματος ανάγονται, ιστορικά, στον 16^ο αιώνα και συμπίπτουν με τη σημαντική συγκέντρωση εμπορικής και οικονομικής δύναμης που παρατηρήθηκε εκείνη την εποχή στις Ιταλικές εμπορικές πόλεις (Βενετία, Φλωρεντία, Γένοβα) και τη συνακόλουθη παρακμή των Χανσεατικών πόλεων (λιμάνια της Βαλτικής).

Τον 17^ο αιώνα εμφανίζονται, στην Κεντρική και Δυτική Ευρώπη μεγάλες ιδιωτικές τοπικές τράπεζες και αναπτύσσονται οικονομικές δραστηριότητες, όπως η αξιοποίηση μεγάλων εκτάσεων γης, ο εφοπλισμός, το μεγαλεμπόριο, που ευνόησαν τη συγκέντρωση σημαντικών χρηματικών κεφαλαίων.

Σταδιακά οι τράπεζες αυτές, από καθαρά τοπικές, αρχίζουν να μετατρέπονται σε τράπεζες με περιφερειακές, εθνικές ή/και διεθνείς εργασίες.

Καθώς διευρύνονται τόσο η εμβέλεια της δραστηριότητάς τους, όσο και ο όγκος των συναλλαγών και των ιδίων κεφαλαίων τους, μετατρέπονται, αναπόφευκτα, από οικογενειακές τράπεζες μεγάλου μεγέθους, σε τράπεζες με τη μορφή κεφαλαιουχικών ανωνύμων εταιριών.

Η Συνεταιριστική πίστη, στην Ηπειρωτική Ευρώπη¹, υπό τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών, που αποτέλεσαν τους προγόνους των σημερινών συνεταιριστικών τραπεζών, εμφανίζεται στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, με μεγάλη δηλαδή καθυστέρηση συγκριτικά με την εμφάνιση των εμπορικών τραπεζών.

Την εποχή αυτή, η Ευρώπη γνωρίζει το αποκορύφωμα της βιομηχανικής επανάστασης που βασίζεται στο κάρβουνο, στην ανάπτυξη των σιδηροδρόμων, στη σιδηρουργία, στη βαριά βιομηχανία και στην κλωστοϋφαντουργία.

¹ Βλ. σχετικά : ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ INTERACTION A.E. "Η Συνεταιριστική πίστη στην Ευρώπη, Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών, Αθήνα 23-24 Νοεμβρίου 2001 σ.σ. 2-4

Τα αποτελέσματα αυτής της έντονης βιομηχανικής δραστηριότητας συμπυκνώνονται, κυρίως, στην εμφάνιση μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων, σημαντικών αστικών, υπερπυκνοκατοικημένων κέντρων και στη δημιουργία μιας εξαθλιωμένης εργατικής τάξης.

Οι συνθήκες εργασίας για τους εργάτες ήταν εξαιρετικά σκληρές και δύσκολες και η αμοιβή τους τόσο χαμηλή, που δεν άφηνε κανένα περιθώριο αποταμίευσης. Η μόνη πρόσβαση για δανεισμό ήταν τα τοπικά ενεχυροδανειστήρια.

Την ίδια περίοδο οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας για τους αγρότες και γεωργούς ήταν επίσης άθλιες. Στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, η Ευρώπη γνωρίζει τους τελευταίους πραγματικούς λιμούς. Έτσι, από τη μια πλευρά προκαλείται ένα μαζικό κύμα μετανάστευσης αγροτικών αλλά και αστικών πληθυσμών, από την Κεντρική Ευρώπη, τη Σκανδιναβία και την Ιρλανδία, προς τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, ενώ από την άλλη, αυξάνεται σημαντικά η εισαγωγή αγροτικών προϊόντων, κυρίως από τις Ηνωμένες Πολιτείες, οι οποίες επεκτείνουν σημαντικά τα καλλιεργήσιμα εδάφη τους.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και των μεταφορών ενέτεινε την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων προς την Ευρώπη και προκάλεσε πτώση των αγροτικών τιμών. Το γεγονός αυτό έπληξε σημαντικά την αγοραστική δύναμη των Ευρωπαίων αγροτών και ανάγκασε τους μικροπαραγωγούς να στραφούν από τη φυτική παραγωγή στην κτηνοτροφία. Σταδιακά, όμως, δημιουργήθηκαν πλεονάσματα στο γαλακτοπαραγωγικό και κρεατοπαραγωγικό τομέα, γεγονός που οδήγησε στη πτώση των τιμών και των προϊόντων αυτών. Συνολικά, ο αγροτικός τομέας βρισκόταν σε κατάσταση πραγματικής κρίσης.

Υπό τις συνθήκες αυτές, οι αγρότες αλλά και οι μικροέμποροι, επαγγελματίες και βιοτέχνες των πόλεων, γίνονταν εύκολα λεία των τοκογλύφων, που αποτελούσαν πραγματική μάλιστα εκείνη την εποχή. Οι κλασικές τράπεζες που είχαν αρχίσει να αναπτύσσονται, στρέφονταν, σχεδόν αποκλειστικά, προς τις επιχειρήσεις και προσπαθούσαν να ικανοποιήσουν τις οικονομικές ανάγκες που συνδέονταν με τη βιομηχανική επανάσταση, τη θεμελίωση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και τη

διεθνοποίηση των επιχειρήσεων. Δεν ενδιαφέρονταν σχεδόν καθόλου να ικανοποιήσουν τις χρηματοπιστωτικές ανάγκες των ανωτέρω κοινωνικοεπαγγελματικών κατηγοριών, είτε αυτές αφορούσαν στη διαβίωσή τους είτε στη διευκόλυνση της επάγγελματικής-επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Μπορεί να λεχθεί, σχεδόν με βεβαιότητα, ότι το συνεταιριστικό ιδεώδες που εμφανίζεται την εποχή αυτή ως έκφραση κοινωνικής μέριμνας, βρίσκει την απαρχή του στο ιστορικό πλαίσιο του οικονομικού φιλελευθερισμού, θέλοντας, κυρίως, να θέσει τέρμα στη φτώχεια και εξαθλίωση της εργατικής και αγροτικής τάξης.

Έτσι, οι αγρότες και χωρικοί, οι έμποροι, οι βιοτέχνες και οι επαγγελματίες για να αντιμετωπίσουν τον αποκλεισμό τους από το επίσημο τραπεζικό σύστημα ενώνονται τοπικά για να αλληλοβοηθούνται και να καλύπτουν με ίδια μέσα τις δανειακές τους ανάγκες.

Η προσπάθεια αυτή εκφράσθηκε, με την εμφάνιση:

- i. συνεταιρισμών παραγωγής, που επέτρεπαν την αναδιανομή των κερδών στους ίδιους τους εργαζόμενους,
- ii. συνεταιρισμών καταναλωτών, με στόχο τη μείωση του κόστους διαβίωσης,
- iii. πιστωτικών συνεταιρισμών, που έδωσαν τη δυνατότητα στους αποκλεισμένους από το επίσημο τραπεζικό σύστημα της εποχής εκείνης να ικανοποιήσουν χρηματοπιστωτικές τους ανάγκες.

1.2. Σύστημα Schulze – Delitzsch και Λαϊκές Τράπεζες

Ο Schulze-Delitzsch υπήρξε ο εμπνευστής της δημιουργίας των Λαϊκών Τραπεζών, προσανατολισμένων, κυρίως, στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Με τις τράπεζες αυτές η μικρή και μεσαία αστική τάξη των πόλεων, οι επαγγελματίες, οι έμποροι, οι βιοτέχνες, έχουν επιτέλους τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξή τους.

"Οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί τύπου Schulze-Delitzsch² ήταν καθαρά εμπορικής φύσης και δεν εξέφραζαν ηθικούς στόχους. Είχαν ένα σημαντικό μετοχικό κεφάλαιο, τα δάνεια ήταν γενικά βραχυπρόθεσμα (έως 3 μήνες), δεν απαγορεύονταν τα μερίσματα, (ως αμοιβή του κεφαλαίου) και οι υπηρεσίες των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου αποζημιώνονταν χρηματικά.

Επιπλέον, καθώς ο στόχος τους ήταν να προσεγγίσουν το ευρύτερο κοινό, δεν έθεταν καθόλου όρους για τον τρόπο διάθεσης των δανείων που χορηγούσαν. Η λειτουργία τους βασιζόταν περισσότερο σε εμπορικούς κανόνες και όχι σε ηθικές αξίες".

Σε κάποιο βαθμό, ακόμα και σήμερα μπορούν να διαπιστωθούν οι διαφορές αυτές μεταξύ των δύο τύπων: οι συνεταιριστικές τράπεζες τύπου Raiffeisen είναι περισσότερο αποκεντρωμένες, μικρότερες σε μέγεθος και μεγάλες σε αριθμό, ενώ οι συνεταιριστικές τράπεζες τύπου Schulze-Delitzsch είναι περισσότερο συγκεντρωμένες και μεγαλύτερες σε μέγεθος.

"Τα συνεταιριστικά πιστωτικά ιδρύματα μετά τη θεαματική εξάπλωσή³ τους, κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα, σε όλες σχεδόν τις Ευρωπαϊκές χώρες, συνέχισαν με διαρκώς επιταχυνόμενο ρυθμό την ανάπτυξή τους και κατά τον 20^ο αιώνα.

Η αρχική οριζόντια επέκτασή τους γρήγορα έλαβε πυραμιδική μορφή, καθώς οργανωτικές και λειτουργικές ανάγκες, ωθούσαν τους τοπικούς πιστωτικούς συνεταιρισμούς να σχηματίσουν περιφερειακές και, στη συνέχεια, εθνικές ενώσεις, ικανές να συντονίσουν και να υποστηρίξουν το

² ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ INTERACTION A.E. "Σύστημα Schulze – Delitzsch, Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών, Αθήνα 23-24 Νοεμβρίου 2001 σ.σ. 4-6

³ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ INTERACTION A.E. στο ίδιο σ.σ. 4-6

συνεταιριστικό πιστωτικό σύστημα, εξασφαλίζοντας συνοχή, συνέπεια, αποτελεσματικότητα και, προπαντός, ανταγωνιστικότητα".

Λειτουργικά, στηρίζονταν στις παραδεκτές, διεθνώς, συνεταιριστικές αρχές της αλληλεγγύης, συνυπευθυνότητας και δημοκρατικής διαχείρισης (ένας άνθρωπος, μια ψήφος), είχαν ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα και ακολούθησαν ιδιαίτερους τρόπους οργάνωσης, που εκφράζονταν με νομικούς κανόνες, διαφορετικούς από εκείνους που ίσχυαν για τις κεφαλαιουχικές τραπεζικές εταιρίες.

Σήμερα, σε περισσότερες από 100 χώρες σ' ολόκληρο τον κόσμο λειτουργούν περισσότεροι από 60.000 πιστωτικοί συνεταιρισμοί, είτε τύπου Raiffeisen, είτε τύπου Schulze-Delitzsch, με περισσότερα από 200 εκατομμύρια μέλη.

"Στην Ευρώπη, οι Συνεταιριστικές Τράπεζες, στις οποίες μετεξελίχθηκαν οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί, συγκρότησαν, την Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών (Groupement)⁴, η οποία σήμερα, εκπροσωπεί 31 εθνικές συνεταιριστικές οργανώσεις-μέλη 21 ευρωπαϊκών χωρών.

Σύμφωνα με στοιχεία του Groupement, στις 31/12/1994, υπήρχαν περίπου 9.900 τοπικές ή/και περιφερειακές τράπεζες με 56.530 γραφεία (θυρίδες) τραπεζικών εργασιών. Ο συνολικός αριθμός των συνεταίρων-μελών ανέρχεται σε 35,6 εκατ. και ο αριθμός των πελατών σε 84,4 εκατ. Το προσωπικό των ευρωπαϊκών συνεταιριστικών τραπεζών ξεπερνάει τις 410 χιλιάδες άτομα, και το συνολικό ενεργητικό το 1,2 τρισ. ECU. Οι συνολικές καταθέσεις ανέρχονται σε 860 δισ. ECU και οι χορηγήσεις ξεπερνούν τα 695 δισ. ECU.

Συνολικά, οι ευρωπαϊκές συνεταιριστικές τράπεζες κατείχαν το 18% περίπου της ευρωπαϊκής τραπεζικής αγοράς, ενώ οι εμπορικές τράπεζες (δημόσιες και ιδιωτικές) κατείχαν το 44%, τα ταμιευτήρια το 23% και τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα το 15%".

Σε ορισμένα Ευρωπαϊκά κράτη, οι συνεταιριστικές τράπεζες κατέχουν κυρίαρχες θέσεις στην εθνική τραπεζική αγορά.

⁴ DE GUIDO RAVOET. επιστ. Συνέδριο "ο ρόλος των συν/κών τραπεζών στην ενιαία Ευρωπαϊκή Τραπεζική αγορά ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ" ΑΘΗΝΑ 7-8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1991 σ. 71

Στη Γαλλία, η Credit Agricole κατέχει το 21% της τραπεζικής αγοράς. Η Credit Agricole είναι η 1η ευρωπαϊκή τράπεζα, από πλευράς ενεργητικού και η 7η σε παγκόσμια κλίμακα. Οι Banques Populaires (Λαϊκές Τράπεζες), με σαφή προσανατολισμό στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων, βιοτεχνικών και εμπορικών επιχειρήσεων, κατέχουν το 4% της εθνικής τραπεζικής αγοράς, ενώ η Credit Mytuel (χαρακτηριστική συνεταιριστική τράπεζα τύπου Raiffeisen) το 6,9%.

Στη Γερμανία, η BVR (Εθνική Ομοσπονδία συνεταιριστικής τραπεζικής οργάνωσης τύπου Raiffeisen και Λαϊκών Τραπεζών) κατέχει το 21% της εθνικής τραπεζικής αγοράς. Στην Αυστρία οι συνεταιριστικές τράπεζες τύπου Raiffeisen το 24% και οι Λαϊκές Τράπεζες το 6,5%. Στη Φινλανδία η Okobank το 34,3%, στο Βέλγιο η CERA το 6%, στην Ολλανδία η Rabobank το 25% και στην Ιταλία ο συνεταιριστικός τραπεζικός τομέας κατελάμβανε το 7,1% της αγοράς. Στην Κύπρο οι συνεργατικές τράπεζες είχαν το 35% της εγχώριας τραπεζικής αγοράς, στην Πολωνία το 7,2%, στην Ουγγαρία το 6,7%, στην Ισπανία το 7,2%, στη Ρουμανία το 6%, στη Σουηδία το 2% και στην Αγγλία το 2%.

Όπως διαπιστώνεται εύκολα, η παρουσία του συνεταιριστικού πιστωτικού τομέα σε εθνικό επίπεδο είναι σημαντική στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, όπου συνυπάρχουν οι συνεταιριστικές τράπεζες και των δύο τύπων [Raiffeisen και Schulze-Delitzsch (Λαϊκές)].

Βασικός λόγος της εντυπωσιακής αυτής παρουσίας είναι η αξιοποίηση, τα τελευταία χρόνια, του τραπεζικού μοντέλου των "πολλαπλών συναλλαγών" (universal banking), καθώς οι συνεταίροι-μέλη των τραπεζών αυτών, που αποτελούν συγχρόνως και την πελατεία τους, προέρχονται από ολόκληρο το φάσμα των κοινωνικο-επαγγελματικών κατηγοριών. Στις τράπεζες τύπου Raiffeisen υπάρχει μεγαλύτερη συμμετοχή αγροτών και μισθωτών, ενώ στις τράπεζες τύπου Schulze-Delitzsch (Λαϊκές) υπερέχουν οι μικροβιοτέχνες, μικροέμποροι και μικροεπαγγελματίες.⁵

⁵ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ INTERACTION A.E. "Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί τύπου Schulze – Delitzsch" ο.π. σ. 4-6

1.3. Αστικοί Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα

Από το 1915 μέχρι το 1986 ίσχυε ο Νόμος 602/1915 με τον οποίο ρυθμίζονταν η λειτουργία των Αστικών Συνεταιρισμών κάθε φύσεως συμπεριλαμβανομένων και των Πιστωτικών Συνεταιρισμών. Το νομικό αυτό υπόβαθρο, εκσυγχρονίστηκε και συστηματοποιήθηκε σημαντικά με τις διατάξεις του Νόμου 1667/86 "Αστικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α196).

«Αστικός Συνεταιρισμός είναι η εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό η οποία, χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας αποβλέπει, ιδίως με τη συνεργασία των μελών του, στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, γενικά, μέσα σε μία κοινή επιχείρηση.

Οι Αστικοί Συνεταιρισμοί μπορεί να έχουν διάφορες μορφές. Όπως, παραγωγικοί, καταναλωτικοί, προμηθευτικοί, Πιστωτικοί, μεταφορικοί και τουριστικοί.

Πιστωτικοί είναι οι Συνεταιρισμοί αν στις δραστηριότητές τους περιλαμβάνεται μεταξύ των άλλων και η παροχή δανείων, εγγυήσεων, ασφαλειών ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.

Αναμφισβήτητα οι καινοτόμες ρυθμίσεις απέδωσαν εντυπωσιακά αποτελέσματα στη λειτουργία των πρώτων Πιστωτικών Συνεταιρισμών γεγονός που διευκόλυνε τη θέσπιση με το Νόμο 2076/92 για τα Πιστωτικά ιδρύματα, για πρώτη φορά, τη νομική μορφή του Συνεταιριστικού Τραπεζικού ιδρύματος ή, με άλλες λέξεις, της Συνεταιριστικής Τράπεζας. Με το Νόμο αυτό που αποτελεί ενσωμάτωση στην Ελληνική Τραπεζική Νομοθεσία των διατάξεων της οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα συνεταιριστικά Πιστωτικά ιδρύματα για να έχουν τη δυνατότητα της νομικής μορφής διεξαγωγής τραπεζικών εργασιών, τέθηκαν υπό την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία χορηγεί την, κατά το Νόμο, άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας τους.

"Πιστωτικά Ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν μόνο με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας και κατ' εξαίρεση με τη μορφή αμιγούς Πιστωτικού Συνεταιρισμού.

Εξάλλου, η Τράπεζα της Ελλάδος την 2.11.93 εξέδωσε την 2258 Πράξη του Διοικητή της με την οποία καθορίστηκε το πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας των Πιστωτών Ιδρυμάτων υπό τη μορφή Πιστωτικών Συνεταιρισμών.

Σε αντίθεση με τις άλλες κατηγορίες Αστικών Συνεταιρισμών οι οποίοι αναπτύχθηκαν και οργανώθηκαν σε ευρεία έκταση, αμιγώς Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί μέχρι την έκδοση του Νόμου 1667/86 «Αστικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» αλλά και του Νόμου 2076/92 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας Πιστωτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» λειτουργούσαν στη χώρα μας μόνο τρεις:⁶

1. Ο Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τεχνοεργατών Λαμίας που ιδρύθηκε το έτος 1900 και λειτούργησε έκτοτε συνεχώς με έδρα τη Λαμία.
2. Ο Αναπτυξιακός και Πιστωτικός Συνεταιρισμός Νομού Ιωαννίνων «Ο ΣΤΟΧΟΣ» που ιδρύθηκε το έτος 1979 με έδρα τα Ιωάννινα.
3. Ο Αναπτυξιακός και Πιστωτικός Συνεταιρισμός Νομού Κορινθίας «Ο ΕΡΜΗΣ» που ιδρύθηκε το έτος 1984 με έδρα το Ξυλόκαστρο.

Γεγονός είναι ότι παρουσιάστηκε σημαντική καθυστέρηση στην ανάπτυξη των Πιστωτικών Συνεταιρισμών για τους λόγους που αναλύονται σε επόμενο κεφάλαιο.

Αναμφισβήτητα μεγάλη ώθηση στην ανάπτυξη των Πιστωτικών Συνεταιρισμών έδωσε ο Νόμος 2076/92 με τη δυνατότητα που έδωσε σ' αυτούς να μετεξελισσονται σε Πιστωτικά ιδρύματα (άρθρο 5 παρ. 1).

Σήμερα λειτουργούν στην Ελλάδα, εκτός βέβαια από τις δέκαξι (16) Συνεταιρισμοί που μετεξελίχθηκαν σε Συνεταιριστικές Τράπεζες, είκοσι τέσσερις (24) Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί που έχουν ιδρυθεί σε πρωτεύουσες Νομών με σκοπό, αφού εκπληρώσουν όλες τις προϋποθέσεις που θέτει ο Νόμος να λειτουργήσουν ως Συνεταιριστικές Τράπεζες, ύστερα από την παροχή της σχετικής άδειας από την Τράπεζα της Ελλάδος.

⁶ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ "Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί" Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος, Αθήνα 23-24 Νοεμβρίου 2002 σ.σ. 2-4

Από την κινητικότητα που παρουσιάζεται, τελευταία στην ίδρυση και λειτουργία Πιστωτικών Συνεταιρισμών μπορεί να υποστηριχθεί με βεβαιότητα ότι οι εξελίξεις στην Συνεταιριστική Πίστη είναι θεαματικές.

"Η ίδρυση και η λειτουργία των Πιστωτικών Συνεταιρισμών και των Συνεταιριστικών Τραπεζών διέπεται από τις διατάξεις:

- του Ν. 1667/86 «Αστικοί συνεταιρισμοί» όπως ισχύει,
- του Π.Δ. 422/87 «Μητρώο αστικών συνεταιρισμών»,
- του Ν. 2076/92 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας Πιστωτικών Ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις»,
- της ΠΔ/ΤΕ 2258/93 «Καθορισμός πλαισίου και εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων με την μορφή Πιστωτικών Συνεταιρισμών του Ν. 1667/86», όπως ισχύει και της
- Απόφασης ΕΝΠΘ 541/2/7.4.94 «Τροποποίηση της ΠΔ/ΤΕ 2258/93 που αφορά στο πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων με τη μορφή Πιστωτικών Συνεταιρισμών του Ν. 1667/86».
- ΠΔ/ΤΕ 2420/12.9.97 «Τροποποίηση των ΠΔ/ΤΕ 2413/9.7.97 που αφορά στην αύξηση του ελάχιστου απαιτούμενου κεφαλαίου για την ίδρυση και λειτουργία των Συνεταιριστικών Τραπεζών»
- Απόφασης ΕΝΠΘ 607/20/26.1.98 «Διευκρίνιση της ΠΔ/ΤΕ 1955/2.7.91, όπως ισχύει, σχετικά με τη χρηματοδότηση των εταιριών διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και των εταιριών επενδύσεων χαρτοφυλακίου του Ν. 1969/91»
- Απόφασης ΕΤΠΘ 7/45/7.8.98 «Συναλλαγές των Συνεταιριστικών Τραπεζών με μη μέλη τους»
- Απόφασης ΕΤΠΘ 7/44/7.8.98 «Εφαρμογή στα χρηματοδοτικά ανοίγματα των Συνεταιριστικών Τραπεζών διατάξεων της ΠΔ/ΤΕ 2246/16.9.93, όπως ισχύει, σχετικά με τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των Πιστωτικών Ιδρυμάτων»

- Απόφασης ΕΤΠΘ 36/6/29.6.99 «Τροποποίηση της ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.93, όπως ισχύει, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου λειτουργίας και εποπτεία των Συνεταιριστικών Τραπεζών»

Εκτός από τις παραπάνω διατάξεις, που αποτελούν τις κύριες πηγές του συνεταιριστικού δικαίου, στους Πιστωτικούς Συνεταιρισμούς εφαρμόζονται συμπληρωματικά και άλλες διατάξεις τόσο του εμπορικού όσο και του αστικού δικαίου.

Τα φορολογικά και λογιστικά θέματα των συνεταιρισμών ρυθμίζονται από τις γενικές φορολογικές διατάξεις και τον Κ.Β.Σ." ⁷

1.3.1. Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τον ιστορικό Γιάννη Κορδάτο, ο πρώτος συνεταιρισμός στην Ελλάδα ιδρύθηκε το 1870 στην Αθήνα και ήταν ο προμηθευτικός "Εταιρεία του εργατικού λαού-Αυτοβοήθεια" απασχολούσε 26 εργάτες, που αργότερα έφτασαν τους 200. Τον ίδιο χρόνο στην Αθήνα ιδρύθηκε και δεύτερος συνεταιρισμός, η "Ένωση των Τιμίων Τεχνιτών". Τρίτος συνεταιρισμός ιδρύθηκε το 1877 από μικροτεχνίτες, με το όνομα "Εταιρεία του λαού" ή "Ένωσις". Ακόμη δύο προσπάθειες εφαρμογής των συνεταιριστικών ιδεών το 1879 σημειώθηκαν στην Κύμη της Εύβοιας, με την ίδρυση του σωματείου "Ο Εργάτης". Το σωματείο ασχολείτο με αποταμιευτικές και πιστωτικές εργασίες αλλά και με την περίθαλψη των ασθενούντων μελών. Το 1893 ιδρύθηκε ο "Γεωργικός Προμηθευτικός Σύλλογος "Βυτίνης".

Όμως όλες αυτές οι προσπάθειες τελικά απέτυχαν. Έτσι την αφετηρία του συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα αποτελεί η ίδρυση το 1900 του "Μετοχικού Γεωργικού Συλλόγου". Αυτός ο πρώτος σύγχρονος συνεταιρισμός ιδρύθηκε με τη μορφή σωματείου, γιατί δεν υπήρχε τότε συνεταιριστική νομοθεσία. Η δράση του, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα, έγινε γρήγορα γνωστή και αποτέλεσε το έναυσμα για τη δημιουργία μιας σειράς συνεταιρισμών: Το 1901 ιδρύθηκε ο "Σύλλογος τεχνοεργατών Λαμίας", ο οποίος το 1906 μετονομάστηκε "Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τεχνοεργατών Λαμίας", αργότερα

⁷ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ, "Συνεταιριστική πίστη στην Ελλάδα". Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος σ.σ. 4-6

δημιουργήθηκαν κάποιοι άλλοι συνεταιρισμοί στην περιφέρεια Μεσολογγίου και ιδιαίτερα στα καπνοχώραφα Αγρινίου. Το 1909 ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη ο πρώτος καταναλωτικός συνεταιρισμός "Η Συνεργατική Ένωση" των σιδηροδρομικών υπαλλήλων Μακεδονίας. Το 1911, με την πρωτοβουλία του νομογεωπόνου Μεσολογγίου Γ. Μολφέτα, ιδρύθηκε το "Μετοχικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας Παραχελωίτιδος". Το 1912 ιδρύθηκε στο Λιόπessi της Αττικής ο "Γεωργικός Συνεταιρισμός Μεσογείων" και ο "Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Μεγάρων". Συνεταιρισμοί είχαν ιδρυθεί επίσης σε αρκετά χωριά, όπως στη Θεσσαλία, στο Γκερλί της Λάρισας, στα Φάρσαλα, στο Μπαϊρακλί Φαρσάλων, στο Μεσενικόλα Καρδίτσας, στην Εύβοια, στα Πολιτικά, στους Καθενούς, στο Αχλάδι, στο Οσόβιλο, στην Πελοπόννησο στην Αμαλιάδα, στο Αργος, στο Μούλκι Κορινθίας, στην περιφέρεια Φθιώτιδας και σε άλλες περιφέρειες.⁸

1.3.2. Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τεχνοεργατών Λαμίας

Ο Γεωργικός Συνεταιρισμός Αλμυρού αποτέλεσε, με την ίδρυσή του το 1900, το πρώτο βήμα για τη διάδοση της συνεταιριστικής ιδέας στις αγροτικές περιοχές της χώρας μας. Τα ονόματα των Νικ. Μιχόπουλου και Δημ. Γρηγοριάδη έθεσαν τη σφραγίδα τους σε ό,τι έμελλε να εξελιχθεί ως η πιο πολυάνθρωπη εθελοντική συσπείρωση συνεταιριστικής μορφής στον τόπο μας : τους σημερινούς 7.000 αγροτικούς συνεταιρισμούς με τις Ενώσεις και τις κεντρικές συνεταιριστικές οργανώσεις και εταιρείες.

Λίγους μήνες πριν από την ίδρυση του «Μετοχικού Γεωργικού Ταμείου Αλληλοβοήθειας Αλμυρού» (12 Νοεμβρίου 1900) και συγκεκριμένα στις 25 Ιουνίου 1900, είχε ιδρυθεί στη Λαμία το Σωματείο «Σύλλογος των Τεχνοεργατών εν Λαμία» από 582 μέλη. Ο συνεταιρισμός αυτός όχι μόνο υπάρχει και σήμερα, με την επωνυμία «Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τεχνοεργατών Λαμίας», αλλά αποτελεί λαμπρό δείγμα κινητοποίησης τοπικών πρωτοβουλιών και πόρων και παράδειγμα των επιτευγμάτων της

⁸ ΜΑΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ "Από την Τουρκοκρατία μέχρι το Γουδί" Κοινωνική Οικονομία Τεύχος 1, Ιούνιος 1996 σ. 27

αυτοβοήθειας, σε μια περίοδο, μάλιστα, που ο συνεταιριστικός θεσμός, ιδίως στο γεωργικό τομέα, διέρχεται περίοδο κρίσης και αμφισβήτησης.

"Χάρη στο Δάσκαλο Ευθύμιο Ν. Χριστόπουλο, που επιμελήθηκε την ιστορία του Πιστωτικού Συνεταιρισμού Τεχνοεργατών Λαμίας⁹, έγιναν γνωστές πολλές πτυχές της ίδρυσης και της εξέλιξης αυτής της ενδιαφέρουσας πρωτοβουλίας όλων των επαγγελματιών της Λαμίας. Τα ονόματα των ιδρυτικών μελών και των πρώτων διοικήσεων είναι γνωστά, αλλά λείπει η εξιστόρηση της ιδρυτικής προσπάθειας και των ενεργειών των πρωτεργατών. Συνήθως η ψυχή αυτών των πρωτοβουλιών είναι ένα άτομο ή μια μικρή ομάδα ατόμων, που με τις ηγετικές τους ικανότητες, την πίστη στο σκοπό που έχουν θέσει, την πειθώ και την εμπιστοσύνη που εμπνέουν στην τοπική κοινωνία κινητοποιούν τους πολλούς. Ο μικρός πυρήνας των πρωτεργατών, ο «Μιχόπουλος» της Λαμίας, παραμένει άγνωστος. Είναι όμως γνωστό, από την εξιστόρηση του Ε. Χριστόπουλου, ότι «ως ευεργέτης και διαθέτης χρηματικών ποσών στο Συνεταιρισμό της εποχής που ακολουθεί αμέσως μετά την ίδρυσή του, φέρεται ο Κων/νος Π. Αγαθοκλής, από τους εκλείψαντες τοπικούς μεγαλοεπιχειρηματίες αδελφούς Αγαθοκλή, αλευροποιούς».

Από τα πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία της ιστορίας του συνεταιρισμού αξίζει να επισημανθούν ο σκοπός ίδρυσης του συνεταιρισμού και η σύνθεση των ιδρυτικών του μελών.

Όπως αναφέρεται στο ιδρυτικό καταστατικό, ο σκοπός του συνεταιρισμού ήταν τριπλός: Εθνικός, Φιλανθρωπικός, Ταμειευτικός.

Ο Εθνικός σκοπός περιλάμβανε:

- Τη διαφώτιση των μετόχων και μελών περί των καθηκόντων και δικαιωμάτων αυτών ως πολιτών.
- Την αφύπνιση της Εθνικής ψυχής και την κατεύθυνση της προς τη μεγάλη αποστολή του Ελληνικού Έθνους.
- Την άμυνα υπέρ των δυο ισχυρότατων όπλων της Ελληνικής Φυλής, της θρησκείας και της Γλώσσας, κατά πάσης οθενδήποτε επιβολής.

⁹ Ε. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ "Το Ινστιτούτο του Πιστωτικού Συνεταιρισμού τεχνοεργατών Λαμίας, 1900-1985", Λαμία, σ. 186, όπως παρατίθεται στο Συνέδριο του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ) 7-8 Νοεμβρίου 1991 σ. 187

- Την ώθηση των κλάδων της γεωργίας, βιομηχανίας και εμπορίου προς τις παραδόσεις των νεοτέρων χρόνων.
- Την ανάπτυξη της θείας ιδέας της Αγάπης και την πραγμάτωση της δια διδασχών και διαλέξεων.

Ο Φιλανθρωπικός σκοπός θα επιτυγχάνετο με:

- Τη σύσταση φιλανθρωπικού ταμείου δια την προς τα άπορα μέλη και τους μετόχους του Συλλόγου επικουρίαν και περίθαψιν.
- Την αδελφική αρμονία των μετόχων και μελών και την αμοιβαία υποστήριξη αυτών ηθικώς και υλικώς.
- Την ιατρική περίθαψη των απόρων μετόχων και μελών του Συλλόγου δι' εμμίσθου ιατρού.

Ο Ταμειευτικός σκοπός που αποτέλεσε την κατεύθυνση της οικονομικής δραστηριότητας του συνεταιρισμού και το μέσον στήριξης των άλλων σκοπών, αφορούσε την άντληση κεφαλαίων και τη χορήγηση δανείων στα μέλη με ευνοϊκούς όρους.

Διακρίνεται από τους σκοπούς του συνεταιρισμού η επιδίωξη ανώτερων αξιών για την προώθηση των οποίων χρησιμοποιούνται οι οικονομικές δραστηριότητες και οι προκύπτοντες οικονομικοί πόροι".

Ολόκληρη η κοινωνία της Λαμίας βρήκε την έκφραση της στους σκοπούς του Συλλόγου, τον Εθνικό, το Φιλανθρωπικό και τον Ταμειευτικό. Επιστήμονες και αγράμματοι, πλούσιοι και φτωχοί, νέοι και ηλικιωμένοι, ανταποκρίθηκαν σε ένα κάλεσμα συνεργασίας προορισμένο να παραβλέψει τις μεταξύ τους διαφορές και να προσφέρει υπηρεσίες σε όσους είχαν ανάγκη, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα ευρύτερους κοινωνικούς και εθνικούς σκοπούς. Το επίτευγμα αυτό της συσπείρωσης όλων αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη προσφορά του συνεταιρισμού.

Ο συνεταιρισμός, στην πολύχρονη πορεία του, ανταποκρίθηκε στους σκοπούς του. Αναπτύσσει τις πιστωτικές του δραστηριότητες, συμπαρίσταται στα μέλη του σε δύσκολες περιόδους, αντιμετωπίζει την εξανέμιση των κεφαλαίων του κατά τον πόλεμο και ξαναρχίζει από το μηδέν μετά τον πόλεμο, με όραμα την εξέλιξη του συνεταιρισμού σε τραπεζικό οργανισμό.

Σοβαρός υπήρξε ο κλυδωνισμός του συνεταιρισμού κατά το 1954. Στη δύσκολη αυτή στιγμή φάνηκε πόσο ισχυρή ήταν η βούληση της διοίκησης των μελών και του προσωπικού να συμβάλουν στην ανόρθωση του με προσωπικές θυσίες και ανάληψη ευθυνών. Τα μέτρα που πήρε ο συνεταιρισμός για την ανόρθωση του αποτελούν πολύτιμο δίδαγμα για πολλές κλονιζόμενες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις. Ήταν τα ακόλουθα:

- Μείωση του προσωπικού
- Μείωση των αποδοχών του παραμένουστος προσωπικού
- Επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη.
- Σύναψη δανείου με εγγύηση των μελών των δύο Συμβουλίων (Διοικητικού και Εποπτικού).

Σε ένα χρόνο είχαν αποκατασταθεί τα οικονομικά του συνεταιρισμού, προσαρμόσθηκαν ανάλογα οι μισθοί του προσωπικού και ξεκίνησε πάλι η αναπτυξιακή πορεία του συνεταιρισμού.

Η πρόοδος που συντελέσθηκε μέχρι το 1991 αποτυπώθηκε από τον Πρόεδρο του Συνεταιρισμού κ. Αθ. Τριανταφυλλόπουλο σε παρέμβαση του στο συνέδριο του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών¹⁰ (ΙΣΕΜ) - 7-8 Νοεμβρίου 1991)

«Ο συνεταιρισμός έχει περίπου 12.000 μέλη από όλες τις τάξεις των επαγγελματιών. Τα κεφάλαια του ανέρχονται στα 2,3 δια. δρχ. Ο ετήσιος τζίρος φθάνει τα 6 δισ. δρχ. Η συνεταιριστική μερίδα κάθε συνεταίρου κυμαίνεται από 100.000 έως 600.000 δρχ. :υχι το μεγαλύτερο δάνειο είναι 3,2 εκ. δρχ. με επιτόκιο 22% χωρίς καμιά άλλη προσαύξηση. Άλλωστε ο σκοπός του συνεταιρισμού δεν είναι κερδοσκοπικός. Το ύψος των καταθέσεων του Ταμιευτηρίου, το οποίο άρχισε να λειτουργεί το 1982 είναι σήμερα 2,7 δισ. δρχ.».

Στις καινοτομίες του συνεταιρισμού εντάσσεται και η Πριμοδότηση Εξερχόμενων Συνεταίρων, που άρχισε να εφαρμόζεται από το 1990. Ο ερχόμενος συνεταίρος δικαιούται ένα ποσό επί πλέον των μερίδων του,

¹⁰ ΑΘ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ "Συνεταιρισμός και ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά. Ινστιτούτο Συνεταιριστικών ερευνών και μελετών" 7-8 Νοεμβρίου 1991 σ. 187.

προερχόμενο από Έκτακτο αποθεματικό που σχηματίζεται από παρακράτηση πλεονασμάτων. Το ποσό αυτό είναι ανάλογο με τα χρόνια παραμονής στο συνεταιρισμό και με το κεφάλαιο που είχε τοποθετήσει σε συνεταιριστικές μερίδες.

Όλα τα παραπάνω δείχνουν ότι ο Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τεχνοεργατών Λαμίας¹¹ αποτελεί, ένα πρότυπο αστικού πιστωτικού συνεταιρισμού, που επί 10 χρόνια κρατά αναμμένη τη δάδα της συνεργασίας και της αλληλοβοήθειας στη Λαμία, τα τελευταία δε χρόνια βρήκε μιμητές και σε πολλές άλλες πόλεις.

1.4 Συνεταιριστικές Τράπεζες - Ιστορικό

Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στο τραπεζικό τοπίο της χώρας μας. Με την κατάργηση του συνόλου σχεδόν των περιοριστικών διοικητικών ρυθμίσεων και την απελευθέρωση των όρων λειτουργίας των τραπεζών ιδρύθηκαν και λειτουργούν αρκετές νέες ιδιωτικές τράπεζες, ενώ έκανε την εμφάνιση της μια νέα κατηγορία πιστωτικών ιδρυμάτων: οι συνεταιριστικές τράπεζες. Εξ άλλου είναι πολύ πιθανό να υπάρξουν νέες εξαγορές, συνεργασίες και συγχωνεύσεις, ιδιωτικών και δημοσίων τραπεζών εν όψει των έντονων ανταγωνιστικών συνθηκών που διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκή και παγκόσμια κλίμακα.

Ο Ν.2076/92 με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Δεύτερη Τραπεζική Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έδωσε τη δυνατότητα να συσταθούν και να λειτουργήσουν πιστωτικά ιδρύματα όχι μόνο με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας αλλά κατ' εξαίρεση με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού. Στη συνέχεια με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και με αποφάσεις της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων καθορίστηκε το πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας των συνεταιριστικών τραπεζών.

Με την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου, οι υφιστάμενοι αστικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί, που πληρούσαν τις προϋποθέσεις, πήραν την άδεια

¹¹ Βλ. σχετικά : Ε. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ "Το Ινστιτούτο του Πιστωτικού Συνεταιρισμού Τεχνοεργατών Λαμίας, 1900-1985", Λαμία σ. 186, όπως παρατίθεται, ο.π. σ.187

της Τράπεζας της Ελλάδος και λειτούργησαν ως συνεταιριστικές τράπεζες. Ήδη λειτουργούν έξι συνεταιριστικές τράπεζες, ενώ περισσότεροι από εικοσιπέντε αστικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί ετοιμάζονται για να εισέλθουν στον τραπεζικό χώρο. Προβλέπεται ότι σταδιακά σχεδόν σε όλους του Νομούς της χώρας θα λειτουργούν συνεταιριστικές τράπεζες.

Το θεσμικό πλαίσιο ευνοεί την ίδρυση και ανάπτυξη συνεταιριστικών τραπεζών, αφού απαιτεί την ύπαρξη μικρού σχετικά ποσού αρχικού κεφαλαίου και παρέχει τη δυνατότητα της διεξαγωγής όλων σχεδόν των τραπεζικών και επενδυτικών εργασιών. Οι καθιερωμένες εξαιρέσεις και περιορισμοί είναι μικρής σημασίας για αυτή την κατηγορία πιστωτικών ιδρυμάτων και δεν επηρεάζουν την ανάπτυξη τους.

Η ίδρυση και λειτουργία συνεταιριστικών τραπεζών είναι επιθυμητές από την Πολιτεία, διότι συμβάλλουν στη διάδοση της συνεταιριστικής ιδέας και μέσω της συνεταιριστικής οικονομίας στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. Ακόμη συμβάλλουν στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού σε τοπικό κυρίως επίπεδο.

Οι εμπορικές τράπεζες της χώρας είδαν εξ αρχής τις συνεταιριστικές τράπεζες ως μέρος του ελληνικού τραπεζικού συστήματος¹², που στο σύνολο του θα καλύψει τις ανάγκες της οικονομίας. Επειδή όμως πρόκειται για νέο θεσμό, για την εφαρμογή του οποίου δεν υπήρχαν αρκετές γνώσεις και εμπειρίες και με δεδομένο ότι το τραπεζικό σύστημα καλύπτει έναν εξαιρετικά σημαντικό και ευαίσθητο τομέα της οικονομίας και ότι ή ορθή και υγιής ανάπτυξη του επηρεάζει άμεσα τη σωστή λειτουργία των επιχειρήσεων και της οικονομίας γενικότερα, οι εμπορικές τράπεζες διαμόρφωσαν, μέσω της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (ΕΕΤ), ένα πλαίσιο αρχών που πρέπει να διέπει τις σχέσεις τους με τις συνεταιριστικές τράπεζες. Συνοπτικά το πλαίσιο αρχών είναι το εξής:

Η αρχή της ισότιμης μεταχείρισης από την Πολιτεία.

Με βάση την αρχή αυτή, θα πρέπει να υπάρχει ουσιαστική εφαρμογή της καθιερωμένης αρχής της αναλογικής εφαρμογής στις συνεταιριστικές τράπεζες των κανονιστικών πράξεων που διέπουν τη λειτουργία και εποπτεία

¹² Γ. ΤΡΑΓΑΚΗ "Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα", Αθήνα 1996. σ. 32

των πιστωτικών ιδρυμάτων. Το ίδιο ισχύει και για τη φορολογική μεταχείριση τους από την Πολιτεία. Για ζητήματα που αναφέρονται σε ειδικά χαρακτηριστικά των συνεταιριστικών τραπεζών οι λύσεις που θα δίδονται δεν θα πρέπει να παρέχουν αθέμιτα ή ειδικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Οι σχέσεις συνεταιριστικών τραπεζών και εμπορικών τραπεζών δεν ανάγονται μόνο στο πεδίο του ανταγωνισμού, αλλά διέπονται και από συμπληρωματικότητες, οι οποίες πρέπει να αναγνωριστούν και από τις δύο κατηγορίες τραπεζών και να γίνουν η βάση της συνεργασίας τους.

Τόσο οι εμπορικές όσο και οι συνεταιριστικές τράπεζες πρέπει να απέχουν από μεθόδους δημόσιας αντιπαράθεσης που εκφεύγουν από τα όρια του καλώς νοουμένου ανταγωνισμού και πλήττουν τη γενικότερη εικόνα της πίστης και της φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Υιοθέτηση από τις εμπορικές και συνεταιριστικές τράπεζες αμοιβαία αποδεκτού κώδικα δεοντολογίας και καλής πρακτικής στις σχέσεις τόσο ανάμεσα στα πιστωτικά ιδρύματα όσο και μεταξύ, πιστωτικών ιδρυμάτων και πελατών τους.

Το πλαίσιο των ανωτέρω αρχών καθώς και έναν Κώδικα Δεοντολογίας, που έχει τύχει διατραπεζικής επεξεργασίας η ΕΕΤ έθεσε υπόψη των συνεταιριστικών τραπεζών, μέσω της Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος¹³, προς συζήτηση και κοινή αποδοχή.

Παράλληλα η ΕΕΤ έδωσε τη δυνατότητα στις συνεταιριστικές τράπεζες να γίνουν τακτικά ή συνδεδεμένα μέλη, υπό ευνοϊκούς οικονομικούς όρους, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή στην κλαδική ένωση τους, που προβλέπεται από το Ν.1667/1986. Με τη συμμετοχή τους αυτή δημιουργούνται οι προϋποθέσεις αφ' ενός μεν για την ενιαία επαγγελματική εκπροσώπηση του τραπεζικού κλάδου, την καλύτερη αντιμετώπιση των ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος και την προαγωγή της τραπεζικής επιχείρησης, αφ' ετέρου δε για να απολαύσουν οι συνεταιριστικές τράπεζες των υπηρεσιών που παρέχει η ΕΕΤ στα μέλη της. Η ΕΕΤ, με ζωή εβδομήντα ετών, διαθέτει σύγχρονη οργάνωση, επαρκή και εξειδικευμένη στελέχωση, διασύνδεση με το ελληνικό

¹³ ΠΑΝΟΥ ΡΑΔΑΙΟΥ "Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στο Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών" Σεπτέμβριος 1996. σ. 30

και διεθνές περιβάλλον και συσσωρευμένη γνώση και εμπειρία από την οποία ωφελούνται τα μέλη της σε συλλογικό και επιχειρησιακό επίπεδο.

Ένα επίκαιρο θέμα κοινού ενδιαφέροντος αποτελεί η ένταξη των συνεταιριστικών τραπεζών στο σύστημα του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚ). Ο Ν.2324/17.7.1995 με τον οποίο εισήχθη στη χώρα μας ο θεσμός της Εγγύησης Καταθέσεων και ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η συναφής κοινοτική οδηγία δεν υπήγαγε άμεσα στο σύστημα του ΤΕΚ τις συνεταιριστικές τράπεζες λόγω της ιδιομορφίας τους, αλλά προέβλεψε την ένταξη τους σ' αυτό με προεδρικό διάταγμα.

Η ΕΕΤ με βάση τις ιδιαιτερότητες των συνεταιριστικών τραπεζών επεξεργάστηκε ολοκληρωμένη πρόταση για τον τρόπο και τις προϋποθέσεις αυτής της ένταξης, την οποία έθεσε υπόψη της Τράπεζας της Ελλάδος προκειμένου να αποτελέσει τη βάση συνεργασίας για τη διαμόρφωση κοινής πρότασης προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Παράλληλα την πρόταση αυτή έθεσε υπόψη και των συνεταιριστικών τραπεζών μέσω της Ένωσης τους.

Βασικό κορμό της πρότασης της ΕΕΤ αποτελεί η δημιουργία ειδικού αποθεματικού από τις εισφορές των συνεταιριστικών τραπεζών, παράλληλα προς το κύριο αποθεματικό που έχει αρχίσει να δημιουργείται από τις εισφορές των εμπορικών τραπεζών. Η πρόταση προβλέπει τη διασύνδεση των δύο αυτών αποθεματικών, με την υπό ορισμένες προϋποθέσεις ενίσχυση του ειδικού αποθεματικού από το κύριο αποθεματικό σε περίπτωση που αυτό είναι αναγκαίο για την ομαλή αντιμετώπιση των υποχρεώσεων του συστήματος έναντι των καταθετών.

Η ολοκλήρωση της επεξεργασίας μέσω της ένωσής τους και η έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθούν σύντομα.

Γενικότερα οι εμπορικές τράπεζες κατανοούν το ρόλο και την αποστολή των συνεταιριστικών τραπεζών και αντιμετωπίζουν την εμφάνισή τους στον τραπεζικό χώρο με αντικειμενικότητα, σοβαρότητα και ρεαλισμό, ώστε και οι δύο αυτές κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων να δράσουν παράλληλα και

συμπληρωματικά υπό συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού για την κάλυψη των αναγκών της οικονομίας.

"Η συνεταιριστική τράπεζα ως Τοπική τράπεζα, επιδιώκει την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας μέσω της ανακύκλωσης των τοπικών αποταμιευτικών πόρων. Με τη λειτουργία των συνεταιριστικών τραπεζών ενισχύονται συνεπώς σε τοπικό επίπεδο οι συνθήκες ανταγωνισμού στην τραπεζική αγορά προς όφελος των συναλλασσομένων.

Το ισχύον νομικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία των συνεταιριστικών τραπεζών, είναι επαρκές για να μπορέσει η κατηγορία αυτή των πιστωτικών ιδρυμάτων να εκπληρώσει την αποστολή της. Κάποιες ασάφειες του φορολογικού πλαισίου θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με την πλήρη επέκταση του ισχύοντος για τις εμπορικές τράπεζες φορολογικού καθεστώτος και στις συνεταιριστικές τράπεζες. Με το πνεύμα αυτό η ΕΕΤ εισηγήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών την άρση ορισμένων δυσμενών για τις συνεταιριστικές τράπεζες φορολογικών ρυθμίσεων".¹⁴

Οι συνεταιριστικές τράπεζες διέρχονται ένα αρχικό στάδιο λειτουργίας τους. Για να εξελιχθεί ο θεσμός σωστά και σταθερά είναι αναγκαίο στα πρώτα βήματα του να διέπεται από βασικές αρχές που να συνάδουν προς τη φιλοσοφία του, αλλά και να μην αποκλίνουν από αυτές που ισχύουν για ολόκληρο το πιστωτικό σύστημα. Με βάση αυτό το σκεπτικό διατυπώνονται οι εξής επισημάνσεις:

Η έφεση των διοικούντων τις συνεταιριστικές τράπεζες να επιταχύνουν την ανάπτυξη των τραπεζών αυτών τους οδηγεί, με την επίκληση των αναγκών των τοπικών αγορών τους, στη διατύπωση προτάσεων προς την Πολιτεία για τη διεξαγωγή τραπεζικών συναλλαγών με πελάτες, οι οποίοι δεν είναι μέλη των πιστωτικών συνεταιρισμών.

Δημιουργείται έτσι μια πρώτη εσφαλμένη κίνηση για την απομάκρυνση από μια βασική αρχή που διέπει τη λειτουργία των συνεταιριστικών τραπεζών, ότι αυτές δηλαδή οφείλουν να διενεργούν συναλλαγές μόνο με τα μέλη τους. Η προτεινόμενη προς την Πολιτεία απόκλιση από τον κανόνα αυτόν, εκτός από το γεγονός ότι ανοίγει την πόρτα και για άλλες παρεκκλίσεις, έρχεται σε

¹⁴ ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 3.4.1996

αντίθεση τόσο με βασικές ευνοϊκές προϋποθέσεις για τη λήψη άδειας λειτουργίας της συνεταιριστικής τράπεζας, όπως το συγκριτικά μικρό ποσό του αρχικού κεφαλαίου όσο και με τη συνεταιριστική ιδέα και με βασικές καταστατικές αρχές των συνεταιριστικών τραπεζών, όπως η ευθύνη των μελών για ζημίες των συνεταιριστικών τραπεζών. Είναι φανερό ότι η διεξαγωγή συναλλαγών με μη μέλη βρίσκεται έξω από τα συνεταιριστικά πλαίσια. Η σταδιακή αλλοίωση του θεσμού θα δημιουργήσει ποικίλες παρενέργειες και κινδύνους.

Από την ίδια έφεση για ταχεία ανάπτυξη των συνεταιριστικών τραπεζών οι διοικούντες αυτές, επικαλούμενοι τον κοινωνικό χαρακτήρα των τραπεζών αυτών, διεκδικούν την καθιέρωση υπέρ αυτών ευνοϊκών φορολογικών ρυθμίσεων και τη μεταβολή του θεσμικού πλαισίου, ώστε να απολαμβάνουν ειδικών προνομίων.

Είναι προφανές, ότι οι επιδιώξεις αυτές δεν εναρμονίζονται με τις κρατούσες συνθήκες του ελεύθερου ανταγωνισμού, βασικό χαρακτηριστικό των οποίων αποτελεί η διαμόρφωση και επικράτηση ίσων όρων ανταγωνισμού. Οι όποιες παρεκκλίσεις από τον κανόνα αυτό, έστω και μικρής έκτασης αρχικά, είναι βέβαιο ότι δημιουργούν στρεβλώσεις με σοβαρές παρενέργειες.

Η επιδίωξη να χαρακτηριστούν οι συνεταιριστικές τράπεζες ως ειδικά πιστωτικά ιδρύματα, όπως η Αγροτική Τράπεζα και η ΕΤΒΑ δεν φαίνεται ρεαλιστική, αφού οι εργασίες τους δεν μπορούν να παραλληλιστούν και γενικότερα να συγκριθούν με αυτές των ειδικών πιστωτικών ιδρυμάτων¹⁵.

Η ανάπτυξη των τραπεζών απαιτεί μακρές και επίπονες προσπάθειες και υπό τις σημερινές ανταγωνιστικές συνθήκες δεν μπορεί να στηρίζεται σε προνόμια. Και όπου υπήρχαν προνόμια αυτά καταργούνται. Όπως ανέφερε ο κ. Dumas ανώτερο στέλεχος της Λαϊκής Τράπεζας της Γαλλίας, κατά την πρόσφατη επίσκεψη του στη χώρα μας:

"Συνεταιριστικές και εμπορικές τράπεζες, ιδιωτικές ή κρατικές, δραστηριοποιούνται στη γαλλική αγορά μέσα σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού.

¹⁵ ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 4.4.1996

Δεν υπάρχουν πλέον εδώ και αρκετά χρόνια "διακρίσεις" σε όφελος των συνεταιριστικών τραπεζών, από πλευράς φορολογίας κερδών ή καταθέσεων, αποθεματικών κλπ. Οι "κανόνες του παιχνιδιού" είναι ίδιοι για όλες ανεξαιρέτα τις τράπεζες συνεταιριστικές ή εμπορικές. Αποτέλεσμα αυτού του ανταγωνισμού είναι ότι οι τράπεζες προσπαθούν πλέον να διευρύνουν τα μερίδια τους σε βάρος των μεριδίων που διαθέτουν οι άλλες τράπεζες"¹⁶

Κάθε συνεταιριστική τράπεζα οφείλει, αν δεν το έχει ήδη κάνει, να προβληματιστεί για την ανταγωνιστικότητά της, και μάλιστα αναφορικά με τις διάφορες τραπεζικές οδηγίες της ΕΕ. Όπως έχει ήδη καταδειχθεί, η Ευρωπαϊκή Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών έχει επιτύχει στον τομέα αυτό να αποκτήσει για τα μέλη της, σε πολλές περιπτώσεις, εξαιρέσεις ή μακροπρόθεσμες παρατάσεις, κυρίως στο ζήτημα του συντελεστή φερεγγυότητας και των υψηλών κινδύνων. Εντούτοις, για πολλές συνεταιριστικές τράπεζες, τα παραπάνω δεν θα επιλύσουν το πρόβλημα μιας επαρκούς χορήγησης σε ίδια κεφάλαια. Έτσι, μακροπρόθεσμα, η συνένωση θα εμφανίζεται συχνά ως η καλύτερη λύση προκειμένου να έχει ως αποτέλεσμα μία επιχείρηση βέλτιστου μεγέθους. Εξ άλλου, ο κίνδυνος υφίσταται στον ίδιο βαθμό και για μεγαλύτερα νομικά πρόσωπα, εάν μειωθούν τα περιθώρια τόκων, όχι μόνο εξαιτίας της αύξησης του ανταγωνισμού με τις μεγάλες τράπεζες, του σημαντικότερου κινδύνου και του υψηλότερου κόστους πληροφόρησης, αλλά και λόγω της εντονότερης συνειδητοποίησης των δαπανών εκ μέρους των μελών και των πελατών των μεγάλων επιχειρήσεων. Αυτό, λοιπόν, υπονομεύει το αποτέλεσμα των τραπεζών. Αντίθετα, οι μικρές συνεταιριστικές τράπεζες που τείνουν να έχουν μεγαλύτερα έξοδα, παρουσιάζουν παρ' όλα αυτά πολύ συχνά αποτέλεσμα καλύτερο από εκείνο των μεγάλων τραπεζών. Ως εκ τούτου οι επιφυλάξεις αναφορικά με τις στρατηγικές ανάπτυξης δεν έχουν αναγκαστικά αρνητικές επιπτώσεις.

"Μία άλλη λύση που εφαρμόζεται με επιτυχία από πολλούς ομίλους συνεταιριστικών τραπεζών στην Ευρώπη συνίσταται στη συμμόρφωση με τους κανόνες τραπεζικής εποπτείας σε ενοποιημένη βάση. Αυτή η δυνατότητα

¹⁶ βλ. σχετικά : ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 4.4.1996, στο ίδιο

αναγνωρίζεται ρητά στην κοινοτική τραπεζική νομοθεσία, και εφαρμόζεται στις Κάτω Χώρες από τον όμιλο της Rabobank εδώ και περισσότερα από 20 χρόνια.

Παρατηρώντας το τραπεζικό τοπίο με μία ευρωπαϊκή προοπτική, είναι προφανές ότι οι συνεταιριστικές τράπεζες οφείλουν να εντατικοποιήσουν τις διασυνοριακές δραστηριότητες τους. Ο εξευρωπαϊσμός, συνδεδεμένος με την αυξανόμενη κινητικότητα της πελατείας, σημαίνει ότι η μόνη επιλογή που έχουν είναι να προσφέρουν στους πελάτες τους που είναι εγκατεστημένοι στο εξωτερικό τις ίδιες υπηρεσίες με αυτές της χώρας προέλευσης. Αποδεικνύεται, λοιπόν, απαραίτητη η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των συνεταιριστικών τραπεζών. Αυτή η συνεργασία είναι προσφορότερη όσον αφορά στα έξοδα από το άνοιγμα καταστημάτων ή τη δημιουργία θυγατρικών στο εξωτερικό, γεγονός που θα μπορούσε επί πλέον να οδηγήσει σε ανταγωνισμό μεταξύ των ιδίων των συνεταιριστικών τραπεζών".¹⁷

Στα πλαίσια αυτά, τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών υιοθέτησαν, από τον Οκτώβριο 1989, μία δήλωση πρόθεσης η οποία προβλέπει τη συνεργασία με σκοπό την προώθηση των συμφερόντων των μελών και πελατών της και την εδραίωση του κλάδου των συνεταιριστικών τραπεζών, στην Ευρώπη. Εξ άλλου, τα κυρία κεντρικά συνεταιριστικά ιδρύματα συνεργάζονται στενά μεταξύ τους εδώ και πολλά χρόνια στα πλαίσια του τραπεζικού ομίλου UNICO.

Σήμερα, οι συνεταιριστικές τράπεζες υπόκεινται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες στους ίδιους νόμους της αγοράς στους οποίους υπόκεινται οι ανταγωνίστριες μη συνεταιριστικές τράπεζες. Η εναρμόνιση της τραπεζικής νομοθεσίας, ο ανταγωνισμός και τα καινούργια στοιχεία συμπεριφοράς των πελατών έναντι των τραπεζικών προϊόντων έχουν τις ίδιες οικονομικές επιπτώσεις και για τις συνεταιριστικές τράπεζες. Η δύναμη του κλάδου συνεταιριστικών τραπεζών βρίσκεται κυρίως στην ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών του, στις στενές σχέσεις με τα μέλη του και στις σχέσεις εταιρικής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες βασίζονται στην

¹⁷ ΑΘ. ΜΠΕΛΛΑ "Χρηματοοικονομική ανάλυση των Συνετ/κών τραπεζών" Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και μελετών. Δεκέμβριος 1995 σ. 162

εμπιστοσύνη και τη διαφάνεια. Έτσι έχουμε την εκούσια δέσμευση δεκάδων χιλιάδων μελών πολλών Συμβουλίων εποπτείας συνεταιριστικών τραπεζών, τοπικών και περιφερειακών.

"Η υφιστάμενη συζήτηση στα πλαίσια του κλάδου των ευρωπαϊκών συνεταιριστικών τραπεζών σχετικά με το ρόλο που έχει διαδραματίσει στην ανάπτυξη των περιφερειών, στις θεμελιώδεις αξίες του συνεταιρισμού και την αναζήτηση της συνεταιριστικής ταυτότητας διεξάγεται ταυτόχρονα με το γενικότερο δημόσιο διάλογο της κοινωνίας αναφορικά με την ηθική της οικονομίας και την κουλτούρα της επιχείρησης. Παρ' όλα αυτά, οι προσπάθειες που καταβάλλονται για τον προσδιορισμό μιας συνεταιριστικής ταυτότητας, μιας επιχειρηματικής κουλτούρας και των αναπτυξιακών στρατηγικών στα πλαίσια του συνεταιρισμού δεν είναι απλώς ένδειξη ότι έχουμε ενδώσει σε ένα θέμα επειδή είναι του συρμού.

Εάν οι συνεταιριστικές τράπεζες καταφέρουν, από τη μία πλευρά, να κερδίσουν το στοίχημα της παρουσίας τους στις τοπικές και περιφερειακές αγορές έχοντας ένα βέλτιστο επιχειρηματικό μέγεθος λαμβανομένων υπόψη των τοπικών και περιφερειακών σχέσεων, και από την άλλη πλευρά, να προσφέρουν στην παραδοσιακή τους πελατεία μία καθολική τραπεζική εξυπηρέτηση ευρωπαϊκής κλίμακας χάρη στα κεντρικά συνεταιριστικά ιδρύματα, έχουν μεγάλες πιθανότητες να ισχυριστούν ότι αναπτύσσουν τη θέση τους αδιάλειπτα και όχι αποσπασματικά".¹⁸

¹⁸ ΑΘ. ΜΠΕΛΛΑ. Στο ίδιο σ. 163

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. Συνεταιριστικές Τράπεζες και Τοπική ανάπτυξη

Η συνεταιριστική πίστη στη χώρα μας θεσμοθετήθηκε επίσημα με το Νόμο 2076/92 και τέθηκε σε εφαρμογή με την ΠΔ/ΤΕ 2258/28.11.93. Ο θεσμός αυτός εάν ακολουθήσει τη σωστή κατεύθυνση, μπορεί να εξελιχθεί σε σημαντική παράμετρο περιφερειακής ανάπτυξης, επιλύοντας βασικά προβλήματα χρηματοδότησης που αντιμετωπίζουν, σε τοπικό επίπεδο, τόσο τα φυσικά πρόσωπα -στον τομέα της καταναλωτικής πίστης - όσο και οι ελληνικές περιφερειακές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Πράγματι, στη φάση που διέρχεται σήμερα η ελληνική οικονομία, η εμφάνιση ισχυρών συνεταιριστικών τραπεζών (υπό τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών του Ν. 1667/86), σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, θα αποτελέσει βαθιά τομή στο συγκεντρωτικό και ολιγοπωλιακά διαρθρωμένο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Οι ελληνικές τράπεζες στο σύνολό τους δεν κατόρθωσαν να αποτελέσουν τους πρωτοπόρους στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας, καθώς απέφευγαν συστηματικά να ρισκάρουν και περιορίζονταν - με δημοσιούπλληλη νοοτροπία - στην εξασφάλιση κερδών από παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες, μην επιδεικνύοντας επιθετικότητα και ανανέωση.¹⁹

Το ελληνικό χρηματοοικονομικό σύστημα, με τις πολλαπλές δυσκαμψίες και την έλλειψη προσαρμοστικότητας στις ιδιαίτερες ανάγκες της ελληνικής περιφέρειας δεν μπόρεσε να υποστηρίξει μια ορθολογικά αποκεντρωμένη πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης και απέτυχε να αμβλύνει τις διαπεριφερειακές ανισότητες της χώρας μας, καθώς οι τελευταίες φαίνεται να απορρέουν από αιτίες, που δεν αναιρούνται με τα μέτρα των μέχρι πρόσφατα εφαρμοζομένων πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης.

Τα μέτρα αυτά ευνόησαν βέβαια την ανάπτυξη ορισμένων παραγωγικών μονάδων, καθώς αυτές επωφελήθηκαν από τα κάθε είδους κίνητρα που τους προσφέρονταν, δεν οδήγησαν όμως στην ανάπτυξη των

¹⁹ ΑΘΑΝ, ΓΟΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ «Ο ρόλος των Συνεταιριστικών Τραπεζών στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη», Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 1994 σ.σ. 77-78

ίδιων των περιφερειών. Επιπλέον, ο τρόπος χορήγησης των κινήτρων - καθαρά πελατειακός στη μεγάλη πλειοψηφία του - εκφραζόμενος σε χρηματικά οφέλη για τις επιχειρήσεις, διαμόρφωσε συνθήκες θερμοκηπίου γι' αυτές διαστρεβλώνοντας αφ' ενός τη λειτουργία της αγοράς και υποσκάπτοντας αφ' ετέρου τη μακροχρόνια ανταγωνιστικότητα αυτών των επιχειρήσεων.

"Σήμερα, ο ανταγωνισμός, στην ευρεία του έννοια, βασικό πρόσταγμα της συνθήκης του Μάαστριχτ, επεκτείνεται και σε «χώρους» που, μέχρι πρόσφατα, οι πολιτικές του εθνικού κράτους κρατούσαν «εκτός εμπορίου» δηλ. τις περιφέρειες.

Η ανάπτυξη περιοχών «περιφερειακής προτεραιότητας» αφορά, έτσι, άμεσα, τις ίδιες τις περιοχές, καθώς αυτές οφείλουν να εκμεταλλευτούν πολιτικές και δράσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση του περιφερειακού χώρου και να ακολουθήσουν μια συνολική στρατηγική αξιοποίηση των ιδιαίτερων πλεονεκτημάτων τους και βελτίωσης των βασικών παραγόντων της ανταγωνιστικότητάς τους".²⁰

"Συνολικά, η στρατηγική αυτή προϋποθέτει μια επαρκή ελευθερία δράσης των περιφερειών, σε σχέση με την κεντρική διοίκηση, στο πλαίσιο της περίφημης αρχής της επικουρικότητας, για να μπορέσουν να επωφεληθούν σημαντικά από τη δυναμική της Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς και να αντεπεξέλθουν στην πρόκληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ιδιαίτερα, οι ελληνικές περιφέρειες, στο χρηματοοικονομικό τομέα, πρέπει να αποκτήσουν οικονομική αυτοδυναμία, αξιοποιώντας, τοπικά στο μέγιστο βαθμό την τοπική αποταμίευση.

Καθώς η ελληνική χρηματοπιστωτική αγορά μεταλλάσσεται σταδιακά, στα πλαίσια του νέου ευρωπαϊκού και παγκόσμιου ανταγωνισμού, από έναν αυστηρά ελεγχόμενο χώρο συμβατικών τραπεζικών συναλλαγών, σε μία ανταγωνιστική αγορά χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, που θα ισορροπεί τη ζήτηση και την προσφορά των διαθέσιμων οικονομικών πόρων και θα διασφαλίζει, έτσι, φτηνή χρηματοδότηση στις τοπικές οικονομικές μονάδες, η

²⁰ βλ. σχετικά : στο ίδιο

εμφάνιση της συνεταιριστικής πίστης, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, με τον αποκεντρωμένο χαρακτήρα της και το ελάχιστο κόστος συλλογής της τοπικής αποταμίευσης, μπορεί και πρέπει να δώσει νέα πνοή στις πιο υγιείς επιχειρηματικές δυνάμεις της ελληνικής επαρχίας".²¹

Ισχυρές, τοπικά, και περιφερειακά συνεταιριστικές τράπεζες, με την αποκεντρωμένη δομή τους, με το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της ιδιαίτερης σχέσης με τους οικονομικούς παράγοντες της τοπικής περιφερειακής οικονομίας, με τη δημοκρατική και διαφανή διαχείριση και την υπαγωγή τους σε όλους τους σύγχρονους κανόνες εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, μπορεί και πρέπει να αποτελέσουν βασικά χρηματοοικονομικά κύτταρα και εργαλεία περιφερειακής ανάπτυξης.

"Συγκεντρώνοντας γύρω τους, πέρα από τα φυσικά πρόσωπα κάθε επαγγελματικής τάξης και εισοδηματικής κατηγορίας, τα επιμελητήρια, τις επαγγελματικές οργανώσεις, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, αναπτύσσοντας στο εσωτερικό της, το νέο, για τη χώρα μας, ευρωπαϊκό θεσμό των Εταιρειών Αμοιβαίων Εγγυήσεων - δόκιμο εργαλείο χρηματοδότησης τοπικών ΜΜΕ - και επιζητώντας διευρωπαϊκές συνεργασίες που να τους επιτρέπει να παρακολουθούν αποτελεσματικότερα την αυξημένη κινητικότητα και τη διακρατική επέκταση των δραστηριοτήτων των μελών τους, οι τοπικές και περιφερειακές συν/κές τράπεζες μπορεί να αποτελέσουν ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την ελληνική περιφέρεια, καθώς, μπορούν να επιτύχουν, κατά τρόπο απόλυτα αποτελεσματικό, τη συνδυασμένη εκμετάλλευση της ενιαίας αγοράς των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και της περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

"Μπορεί, έτσι, ή τοπική και περιφερειακή συνεταιριστική τράπεζα να συντελέσει αποφασιστικά ώστε η ελληνική περιφέρεια, από παθητικός αποδέκτης κεντρικών επιχορηγήσεων, χωρίς παραγωγικό αντιστάθμισμα, να μπορέσει να προωθήσει την τοπική παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα αξιοποιώντας, με τον καλύτερο τρόπο, τις ευκαιρίες που προσφέρει η νέα κοινοτική πολιτική υποστήριξη των ΜΜΕ και να μετεξελιχθεί

²¹ ΑΘΑΝ. ΓΟΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ στο ίδιο σ.78

σε ζωντανό επιχειρηματία, πουλώντας πέρα από προϊόντα και υπηρεσίες και τα ειδικά, κοινωνικά, πολιτισμικά και γεωγραφικά της χαρακτηριστικά".²²

2.2. Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα κατά τη δεκαετία '90

Η Συνεταιριστική Πίστη στην Ελλάδα κατά τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα δεν παρουσίασε ιδιαίτερη ανάπτυξη, και αυτό φαίνεται από την ίδρυση τριών μόνο Πιστωτικών Συνεταιρισμών που είναι :

- Ο Π.Σ. Τεχνοεργατών Λαμίας.
- Ο Π.Σ. Ιωαννίνων "Ο ΣΤΟΧΟΣ"
- ΟΠ.Σ. Κορινθίας "Ο ΕΡΜΗΣ"

Οι Συνεταιρισμοί αυτοί από της ιδρύσεως τους μέχρι το έτος 1986 λειτουργούσαν τοπικά, υποτυπώδεις με μικρό αριθμό μελών.

Ο λόγος αυτής της βραδυπορίας ήταν ότι δεν υπήρχε κατάλληλο νομικό και θεσμικό πλαίσιο για να βοηθηθεί η ανάπτυξη αυτών και να δημιουργηθούν νέοι.

Σε αντίθεση με τις αρχές του αιώνα ραγδαία ήταν η ανάπτυξη των συνεταιρισμών αυτών, κατά την δεκαετία του '90 μέχρι και σήμερα. Έτσι λοιπόν συστήθηκαν 21 Π.Σ. από τους οποίους μόνον οι 15 μετεξελίχθησαν σε ΣΤ.²³

²² ΑΘΑΝ. ΓΟΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ στο ίδιο σ. 77-78

²³ Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος, 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Η Συνεταιριστική Πίστη στην Ελλάδα», 23-24 Νοεμβρίου 2001 σ. 7

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ**ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ**

1. Λαμίας	1. Αιτωλοακαρνανίας
2. Ιωαννίνων	2. Άρτας
3. Αχαϊκή	3. Αρκαδίας
4. Παγκρήτια	4. Αττικής "ΑΝΑΠΤΥΞΗ"
5. Χανίων	5. Βοιωτίας
6. Δωδεκανήσου	6. ΕΤΑΛ
7. Έβρου	7. Ζακύνθου
8. Καρδίτσας	8. Θεσ/νίκης
9. Τρικάλων	9. Θεσπρωτίας
10. Κορινθίας	10. Καβάλας
11. Πιερίας	11. Κιλκίς
12. Ευβοίας	12. Κορινθίας
13. Δράμας	13. Λακωνίας
14. Λέσβου-Λήμνου	14. Λάρισας
15. Κοζάνης	15. Μαγνησίας
	16. Μεγαρίδος
	17. Ξάνθης
	18. Πέλλας "ΦΙΛΙΠΠΕΙΑ"
	19. Πρέβεζας
	20. Σερρών
	21. Χαλκιδικής,

24. ΠΗΓΗ : Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

2.3. Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα Συνεταιριστικών

Τραπεζών

Η "Ισχύς εν τη ενώσει" είναι η βασική φιλοσοφία των πιστωτικών συνεταιρισμών. Οι συνεταιριστικές Τράπεζες μπορούν να προσφέρουν στα μέλη τους δάνεια διαφόρων μορφών, που θα είναι απόλυτα προσαρμοσμένα στις ανάγκες των επαγγελματιοβιοτεχνών αλλά και των ιδιωτών. Έτσι τα δάνεια για κεφαλαία κίνησης, αγορές εξοπλισμού ή επαγγελματικής στέγης μπορούν να αποτελέσουν σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς τα επιτόκια θα διαμορφώνονται με κύριο γνώμονα την εξυπηρέτηση των μελών του συνεταιρισμού. Αντίστοιχα τα επιτόκια για καταθέσεις ταμιευτηρίου ή προθεσμιακές καταθέσεις θα είναι ελκυστικά για την προσέλκυση κεφαλαίων.²⁵

Το πλεονέκτημα μίας Συνεταιριστικής Τράπεζας είναι ότι ο πελάτης που αισθάνεται ότι μπορεί να αδικείται από τα υψηλά ενιαία επιτόκια που χρεώνουν οι Τράπεζες (έχοντας τυποποιημένα τραπεζικά προϊόντα, για τα οποία γίνεται διαπραγμάτευση μόνο σε υψηλά επίπεδα), μπορεί να συζητήσει με μεγαλύτερη ευελιξία με την τράπεζα στην οποία είναι μέλος και να καταδείξει περισσότερα στοιχεία φερεγγυότητας, που με τη σειρά τους μειώνουν το ρίσκο, (άρα και το κόστος / επιτόκιο χρηματοδότησης) για την Συνεταιριστική Τράπεζα.

Στην προϊόντική πολιτική θα συμπεριληφθούν και οι υπηρεσίες της Πανελληνίας σε σύνθετα προϊόντα όπου η χρήση από τις Συνεταιριστικές Τράπεζες γίνεται στη λογική της ανταγωνιστικότητας με αντίστοιχα προϊόντα άλλων Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Παράλληλα η διαμόρφωση της προϊόντικής πολιτικής γίνεται με αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας, ειδικά σε ό,τι αφορά στη σύνδεση και εξυπηρέτηση του πελάτη.²⁶

Η Πανελλήνια ως κεντρικό όργανο έχει κύριο ρόλο στην αξιοποίηση και διάχυση της τεχνολογίας στις υπόλοιπες Συνεταιριστικές Τράπεζες.

²⁵ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΜΥΡΑ «Συνεταιριστικές Τράπεζες ραγδαία ανάπτυξη» Κοινωνική Οικονομία, τεύχος 1 Ιούνιος 1996. σ. 21

²⁶ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Οι συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα και την Ευρώπη» 23-24 Νοεμβρίου 2001. σ. 9

"Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες έχουν και πλεονεκτήματα και ορισμένα μειονεκτήματα που θα τα αναλύσουμε παρακάτω :

- Η Συνεταιριστική Τράπεζα έχει πολλή καλή γνώση της τοπικής αγοράς και των ειδικών συνθηκών αυτής.
- Η διοίκηση της Συνεταιριστικής Τράπεζας είναι άνθρωποι ντόπιοι με αποτέλεσμα να γνωρίζουν τους δανειοδοτούμενους.
- Οι αποφάσεις του Δ. Σ. της Τράπεζας παίρνονται ταχύτατα με αποτέλεσμα την ευελιξία και αποτελεσματικότητα.
- Το Μικρό λειτουργικό κόστος (μικρές δαπάνες διαφήμισης, μικρές δαπάνες συλλογής πληροφοριών στοιχείων για δάνεια, μικρές δαπάνες ίδρυσης υποκαταστημάτων, μικρές δαπάνες προσέγγισης νέων πελατών κλπ)
- Οι Μικροί κίνδυνοι διαχείρισης δανείων λόγω γνώσης της αγοράς λόγω μεγάλης διασποράς και μικρού ύψους αξίας κάθε δανείου, καθώς και ότι δανείζουμε τους ιδιοκτήτες μέλη της Τράπεζας.²⁷

Εκτός από τα πλεονεκτήματα, έχουμε και τα ακόλουθα μειονεκτήματα των Συνεταιριστικών Τραπεζών, που είναι :

- Η Έλλειψη δικτύου σε όλη την Ελλάδα.
- Η Δυσκολία στην ανάπτυξη σύγχρονων τραπεζικών προϊόντων.
- Η Διαχείριση διαθεσίμων σε σχέση με τις μεγάλες τράπεζες.
- Οι Μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου με μεγάλο κόστος

Σημειώνουμε εδώ ότι με απόφαση όλων των Συνεταιριστικών Τραπεζών δημιουργήθηκε η Κεντρική Συνεταιριστική Τράπεζα μέσα στο 2000, ενώ ήδη ενεκρίθη η αδεία λειτουργίας της από την Τράπεζα της Ελλάδος. Το καταβεβλημένο κεφάλαιο ανέρχεται στα 10 ΔΙΣ. Το Κεντρικό Κατάστημα στην Αθήνα άρχισε την λειτουργία του το 2001.²⁸

²⁷ INTERNET www.istioselides.gr/news σ. 1-3

²⁸ INTERNET www.istioselides.gr/news στο ίδιο σ. 1-3

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΑΧΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

3.1. Η Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

Στις 20/12/1992, το διοικητικό συμβούλιο του Επιμελητηρίου Αχαΐας, μετά την πρόταση του προέδρου του Ευάγγελου Φλωράτου, έλαβε την απόφαση να προχωρήσει στην ίδρυση του Πιστωτικού Συνεταιρισμού Αχαΐας με τον διακριτικό τίτλο "Αχαϊκή Πίστη".

"Το καταστατικό, υπογεγραμμένο από τα πρώτα ιδρυτικά μέλη, τη 18 Αυγούστου 1993 κατετέθη στο Ειρηνοδικείο Πατρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1667/86 "περί αστικών συνεταιρισμών". Ευελπιστούμε ότι η "Αχαϊκή Πίστη" όχι μόνο θα βοηθήσει και θα τονώσει την οικονομία του Νομού Αχαΐας, αλλά θα συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη και βελτίωση της οικονομικής ζωής των κατοίκων του. Για το Διοικητικό Συμβούλιο Ευάγγελος Φλωράτος.

Το πιο πάνω σημείωμα ήταν ο πρόλογος ενός φυλλαδίου που διανεμήθηκε τότε από τον νεοσυσταθέντα Πιστωτικό Συνεταιρισμό «Αχαϊκή Πίστη».

Μετά από δημιουργική πορεία 10 ετών, τα αποτελέσματα της μετεξελιγμένης πλέον Αχαϊκής Συνεταιριστικής Τράπεζας δικαιώνουν την πρωτοβουλία και τις προσδοκίες των μελών του Δ.Σ. του Επιμελητηρίου Αχαΐας της εποχής εκείνης".²⁹

Με ένα δίκτυο έξι μονάδων σήμερα στον νομό Αχαΐας, η Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα έχει επιτύχει εντυπωσιακή άνοδο.

Η Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα παραμένει πιστή στον σκοπό της και τη φιλοσοφία της ίδρυσής της που συνοψίζεται στα εξής :

1. Να αναπτύσσει μεταξύ των μελών της το πνεύμα οικονομίας και αποταμίευσης.

²⁹ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΡΗΣ «Δέκα χρόνια δημιουργικής πορείας» ΕΞΠΡΕΣ, 13 Νοεμβρίου 2004 σ.10

2. Να ανακουφίζει και να διευκολύνει οικονομικά τα μέλη της με το χαμηλότερο κόστος, και κυρίως αυτά που δεν είναι αποδεκτά από τις εμπορικές τράπεζες λόγω μικρού όγκου εργασιών.
3. Να βελτιώνει την τοπική οικονομία με τη διοχέτευση της τοπικής αποταμίευσης στην περιοχή που κατοικούν και δρουν τα μέλη της.
4. Να προστατεύει τις παραγωγικές δραστηριότητες της Αχαΐας, όπως του εμπορίου, της βιομηχανίας της βιοτεχνίας, της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, όπως επίσης και κάθε άλλης επαγγελματικής ασχολίας.

"Προς τον σκοπό αυτό εκτελεί τραπεζικές εργασίες για τα μέλη της όπως:

- Καταθέσεις πάσης φύσεως (όψεως, Ταμιευτηρίου, προθεσμίας κ.λπ.) με ελκυστικότερη απόδοση.
- Πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεις προς όλες τις επιχειρήσεις.
- Χορηγήσεις προσωπικών δανείων και δανείων καταναλωτικής πίστης οποιουδήποτε ποσού. Πολύ σύντομα δεν θα είναι σε θέση να προσφέρει στην πελατεία της και την πιστωτική κάρτα (Visa και Mastercard), η οποία θα λειτουργεί και ως κάρτα συναλλαγής (Cash Card).
- Έκδοση εγγυητικών επιστολών όλων των κατηγοριών.
- Διακανονισμό εμπορευμάτων εκ του εξωτερικού και προς το εξωτερικό, προκειμένου να διεκπεραιώνονται εισαγωγικές και εξαγωγικές εργασίες.
- Πέραν των ως άνω κύριων τραπεζικών εργασιών, εκτελεί και άλλες, διαμεσολαβητικές, δευτερεύουσας σημασίας, εργασίες για τα μέλη όπως: ηλεκτρονική είσπραξη ΦΠΑ, εισφορών ΙΚΑ και ΤΕΒΕ και λογαριασμών ΟΤΕ και ΔΕΥΑΠ".³⁰

Η Αχαΐκή Συνεταιριστική Τράπεζα είναι μέλος της Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών και συντέλεσε ενεργά στην ίδρυση της Πανελληνίας Τράπεζας, στην οποία ήδη συμμετέχει με ποσοστό 8%, και σήμερα μαζί με άλλες 15 συνεταιριστικές τράπεζες αποτελούν τον Όμιλο Συνεταιριστικών Τραπεζών με 150.000 μέλη και 120 καταστήματα, σ' ένα ενοποιημένο

³⁰ βλ. σχετικά : ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΡΗΣ ο.π. σ. 10

ηλεκτρονικά δίκτυο σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Έχει ενταχθεί στα Διατραπεζικά Συστήματα Δίας Α.Ε. και Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών «Τειρεσίας» ενώ διαθέτει και δύο θυγατρικές εταιρίες, την «Ανώνυμη Εταιρία Λήψης και Διαβίβασης Εντολών Α.Ε.» και τη «Μονοπρόσωπη Ασφαλιστική και Πρακτορειακή ΕΠΕ».

Στους άμεσους στόχους της είναι η ίδρυση Θυγατρικής εταιρίας (real estate) με σκοπό την εκμετάλλευση και διαχείριση ακινήτων ως και η ανάπτυξη και η διάθεση και άλλων υπηρεσιών (web banking κ.λπ.). Παράλληλα, πολυσχιδής είναι η δραστηριότητα της στα κοινωνικά δρώμενα της περιοχής.

3.2. Ο Αστικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός

Ο Αστικός Συνεταιρισμός με την επωνυμία "ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ", που συστήθηκε στις 16.8.1963, έχει έδρα την πόλη των Πατρών, δύναται όμως να ιδρύει Υποκαταστήματα ή Παραρτήματα σε οποιαδήποτε άλλη πόλη ή κωμόπολη του Νομού Αχαΐας ή και στην πόλη των Πατρών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών του και την ευόδωση του σκοπού του.³¹ Σε κάθε όμως περίπτωση έδρα του Συνεταιρισμού θα είναι η πόλη των Πατρών. Ο Συνεταιρισμός έχει την δυνατότητα με απόφαση του Δ.Σ, να ανοίγει παραρτήματα ή υποκαταστήματα και σε άλλες πόλεις της Ελλάδος τηρουμένων των διατάξεων της Τραπεζικής Νομοθεσίας.

Σύμφωνα με το καταστατικό η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού ορίζεται για αόριστο χρόνο. Στις εργασίες αυτού και στις συνεδριάσεις των οργάνων του δεν επιτρέπεται η συζήτηση θεμάτων και η λήψη αποφάσεων πολιτικής φύσης.

Ο Συνεταιρισμός είναι αμιγώς πιστωτικός, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, θα ανακουφίζει οικονομικά τα μέλη του, θα αναπτύσσει μεταξύ αυτών το πνεύμα της οικονομίας και αποταμίευσης, και θα επιδιώκει την βελτίωση και προστασία των διαφόρων κλάδων της Εθνικής Οικονομίας και μάλιστα του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, της γεωργίας και

³¹ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Άρθρο 2.

της κτηνοτροφίας, όπως και κάθε άλλης επαγγελματικής ασχολίας. Για το σκοπό αυτό:

- Παρέχει εγγυήσεις και ασφάλειες υπέρ των μελών του προς άλλα πιστωτικά ιδρύματα, αλλά και προς οποιοδήποτε τρίτο νομικό ή φυσικό πρόσωπο για την λήψη υπ' αυτών δανείων πάσης φύσεως ως και για την έκδοση εγγυητικών επιστολών.
- Παρέχει προς τα μέλη του γενικώς οικονομικές διευκολύνσεις προκειμένου αυτά να αναπτύξουν την οικονομική τους δραστηριότητα.
- Δραστηριοποιείται στην επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση των μελών του για την ικανοποίηση των κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών αυτών, ως και κάθε άλλου τρίτου, μεταδίδοντας γνώσεις με διαλέξεις ή έντυπα κατάλληλα και σε θέματα οικονομικής συνεταιριστικής φύσης και γενικά ενεργεί κάθε πράξη η οποία τείνει στην ικανοποίηση των παραπάνω αναγκών και την ηθική και υλική βελτίωση των Συνεταίρων και για το σκοπό αυτό διοργανώνει διαλέξεις και υποβάλλει υπομνήματα στις Αρμόδιες Αρχές.

Ο Συνεταιρισμός τις δραστηριότητες του ως πιστωτικό ίδρυμα αναπτύσσει με τα μέλη του.

Στον σκοπό του συνεταιρισμού εμπίπτουν ενδεικτικά οι εξής εργασίες:³²

- αποδοχή χρηματικών καταθέσεων κάθε είδους (σε Ευρώ ή συνάλλαγμα) όπως όψεως, ταμειυτηρίου, τρεχούμενων λογαριασμών, προθεσμιακών, ειδικών προθεσμιακών, έντοκων ή άτοκων, σε κοινό λογαριασμό ή με όρους, καταθέσεων δημοσίων οργανισμών, τραπεζών, επενδύσεων χαρτοφυλακίου και αμοιβαίων κεφαλαίων, κ.α.,
- η με σκοπό την αύξηση των ιδίων διαθεσίμων σε Ευρώ και συνάλλαγμα, σύναψη κάθε είδους συμβάσεων.
- χορήγηση δανείων και πιστώσεων κάθε είδους,
- παροχή εγγυήσεων υπέρ τρίτων,
- διαχείριση κοινοπρακτικών δανείων και συμμετοχή σε αυτά,

³² ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Άρθρο 3

- πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
- έκδοση και πληρωμή επιταγών, σε Ευρώ και ξένο νόμισμα,
- έκδοση και πληρωμή εντολών προς και από το εσωτερικό και εξωτερικό,
- έκδοση πιστωτικών καρτών.
- παρακαταθήκη και ευρύτερα, διαχείριση κινητής και ακίνητης περιουσίας τρίτων ή και ίδιας και ειδικότερα:³³
- φύλαξη χρηματογράφων ή αντικειμένων παντός είδους ή γενικότερα επενδυτικών τίτλων και μίσθωση θυρίδων θησαυροφυλακίου,
- φύλαξη ή είσπραξη για λογαριασμό τρίτων κάθε είδους αξιόγραφων και αξιών γενικά,
- αγοραπωλησία εξωτερικού συναλλάγματος, πολύτιμων μετάλλων και γενικά όλες οι επιτρεπόμενες πράξεις εξωτερικού συναλλάγματος,
- αγοραπωλησία χρηματογράφων και γενικά επενδυτικών τίτλων στην χρηματαγορά ή στην κεφαλαιαγορά,
- αντιπροσώπευση άλλων επιχειρήσεων, που έχουν τους ίδιους ή ανάλογους σκοπούς.
- παροχή υπηρεσιών συμβούλου σε χρηματοοικονομικά θέματα,
- ίδρυση ή συμμετοχή σε επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής, τραπεζικής ή μη, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό,
- η ίδρυση ή συμμετοχή σε εταιρείες επιχειρηματικού κινδύνου και χρηματιστηριακές.
- Διαμεσολαβήσεις κάθε είδους στις αγορές χρήματος ή κεφαλαίου,
- ίδρυση ή συμμετοχή σε Ασφαλιστικές και Χρηματιστηριακές εταιρίες, Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, Διαχείρισεως Αμοιβαίων κεφαλαίων, εταιρείες συμβούλων διοίκησης επιχειρήσεων, μηχανογραφικών εφαρμογών και πληροφορικής κ.α.

³³ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Άρθρο 4

Οι όροι χρηματοδότησης των μελών του, τα επιτόκια, οι προμήθειες, οι κανονισμοί λειτουργίας των υπηρεσιών που θα παρέχονται, κλπ., θα ρυθμιστούν μετέπειτα με απόφαση του Δ.Σ. αυτού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και θα αναπροσαρμόζονται πάντοτε κατόπιν αποφάσεως του Δ.Σ.

Συνεταίροι γίνονται φυσικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως φύλου, πρέπει όμως να έχουν συμπληρώσει πλήρως το 18ο έτος της ηλικίας τους και εφόσον δεν τελούν υπό δικαστική συμπαράσταση, δηλαδή πρέπει να έχουν ελεύθερη τη διαχείριση της περιουσίας τους.

Ανήλικοι μπορούν να εγγραφούν ως μέλη, πλην όμως τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των, εκ της ιδιότητας των ως μελών, επέρχονται μετά την ενηλικίωση των, πλην του δικαιώματος απολαβής μερίσματος επί των συνεταιριστικών των μερίδων, το οποίο λαμβάνουν όπως και οι υπόλοιποι συνεταίροι.

Μέλη του Συν/σμού, μπορούν να γίνουν άτομα που συμμετέχουν στην ανάπτυξη των κλάδων της Εθνικής Οικονομίας όπως π.χ. γεωργοί, κτηνοτρόφοι, εργάτες, τεχνίτες, βιοτέχνες, επαγγελματίες, έμποροι, μηχανικοί, ιατροί, δικηγόροι και λοιποί επιστήμονες, βιομήχανοι και εργατοϋπάλληλοι των κλάδων αυτών, δημόσιοι υπάλληλοι οργανισμών και Δήμων και Κοινοτήτων ως επίσης νοικοκυρές και λοιπά άτομα.

Επίσης μπορούν να γίνουν μέλη του Συνεταιρισμού Δήμοι ή Κοινότητες ή άλλα νομικά πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού δικαίου, Οργανισμοί, Σύλλογοι, Σωματεία κλπ.

Την επαγγελματική ιδιότητα των υποψηφίων συνεταίρων, ως όρο εγγραφής τους ως συνεταίρων, κρίνει το Δ.Σ. του Συνεταιρισμού ελεύθερα, σύμφωνα όμως πάντοτε με το παρόν.³⁴

Το Δ. Σ. αποφασίζει κατ' αρχάς για την εγγραφή νέων μελών σε όλη τη διάρκεια του έτους και οι υποψήφιοι για εγγραφή συνεταίροι, που έχει γίνει δεκτή από το Δ. Σ. η αίτησή τους, υποχρεούνται να καταβάλουν τις μερίδες τους όπως ορίζεται κάθε φορά από το Διοικητικό Συμβούλιο. Την απόφαση

³⁴ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ "Μέλη Συνεταιρισμού" Άρθρο 4

αυτή του Δ.Σ, επικυρώνει η πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τα παρακάτω.

Δεν μπορεί να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού όποιος μετέχει σε άλλο Συνεταιρισμό, που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό με τον παρόντα, ήτοι την μετεξέλιξη σε Πιστωτικό Ίδρυμα.

"Η εγγραφή νέων μελών εγκρίνεται από την επόμενη Τακτική Γ.Σ.³⁵ Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται από την απόφαση αποδοχής της αίτησης από το Δ.Σ. και εφ' όσον βεβαίως έχει καταβάλει την (υποχρεωτική) συνεταιριστική του μερίδα. Η συμμετοχή όμως των νέων μελών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η δυνατότητα ανάδειξής τους σε όργανα που προβλέπει το παρόν καταστατικό επιτρέπεται μετά την έγκριση της εγγραφής από την πρώτη τακτική Γ.Σ. Η ίδια Γ.Σ. αποφασίζει για τις αιτήσεις εγγραφής των μελών που δεν έγιναν δεκτές από το Δ.Σ. (άρθρ.2 παραγρ.4, Ν.1667/86).

Η απόφαση της Γ.Σ. κοινοποιείται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την λήξη των εργασιών της στον ενδιαφερόμενο. Κατά της απόφασης επιτρέπεται προσφυγή στο Ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συνεταιρισμός μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίησή της. Η απόφαση δε του Ειρηνοδικείου που δικάζει κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο Μονομελές Πρωτοδικείο Πατρών, όπου εδρεύει ο Συνεταιρισμός, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλομένης απόφασης και εκδικάζεται επίσης, κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο και η εγγραφή του συνεταίρου αυτού είναι υποχρεωτική πλέον για το Συνεταιρισμό από την ημέρα που θα κοινοποιηθεί στον Συνεταιρισμό, με επιμέλεια του υποψηφίου αυτού συνεταίρου, η παραπάνω απόφαση και με τον απαραίτητο όρο, ότι θα πληροί τις προϋποθέσεις που προαναφέρθηκαν και απαιτούνται για να γίνει κανείς μέλος και να καταβάλει τη μερίδα του, σύμφωνα με το άρθρο 53 του παρόντος".

³⁵ βλ. σχετικά : ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Άρθρο 5.

"Μέλη του Συνεταιρισμού είναι, τα μέχρι την έγκριση του παρόντος μέλη του, καθώς και εκείνα που θα εγγραφούν κατά τα παραπάνω.

Η αίτηση περί εγγραφής νέου συνεταίρου πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται από έντυπη υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος περί του ότι δεν αποτελεί μέλος άλλου συνεταιρισμού επιδιώκοντας τον ίδιο κύριο σκοπό με τον παρόντα στο Νομό Αχαΐας και τους όμορους νομούς.

Ο Συνεταιρισμός τηρεί Βιβλίο Μητρώου των μελών του στο οποίο καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά η ημερομηνία εγγραφής, το ονοματεπώνυμο, ή η επωνυμία του Νομικού προσώπου, το πατρώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας ή έδρα του Νομικού προσώπου, ο αριθμός των μερίδων και η αξία τους και η χρονολογία τυχόν διαγραφής".³⁶

3.3. Η Μετεξέλιξη σε Συνεταιριστική Τράπεζα

Ο Αστικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αχαΐας "ΑΧΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΣΥΝ.Π.Ε." έπειτα από απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος περί πλαισίου λειτουργίας και εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων με τη μορφή Πιστωτικών Συνεταιρισμών, όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα με την απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής της συνεδρίασης, έλαβε την άδεια λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα από την Τράπεζα της Ελλάδος και άρχισε να λειτουργεί με τις κείμενες διατάξεις ως "Πιστωτικό Ίδρυμα", αφού ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες και έλαβε την σχετική άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Επίσης είχε τροποποιηθεί η επωνυμία της Συνεταιριστικής Τράπεζας³⁷ και από «ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ –ΑΧΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ – ΣΥΝ. Π.Ε.» έγινε "ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ. Π.Ε." που με αυτή πλέον την επωνυμία συναλλάσσεται από την ημερομηνία λήψεως της άδειας λειτουργίας στις συναλλαγές της με το εξωτερικό και θα χρησιμοποιεί τον ξενόγλωσσο τίτλο "ACHAIA COOPERATIVE BANK LTD"

³⁶ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ Άρθρο 6

³⁷ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ "Μετεξέλιξη σε Συνεταιριστική Τράπεζα" Άρθρο 1

3.4. Ίδρυση – Επαγγελματική προέλευση ιδρυτικών μελών

Η κατανομή των ιδρυτικών μελών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σχετικά με την ίδρυση και επαγγελματική προέλευση των ιδρυτικών μελών καταγράφεται ως εξής :³⁹

Εμποροι	16
Βιομήχανοι	5
Ελευθεροί επαγγελματίες	2
Στελέχη επιχειρήσεων	7
Βιοτέχνες	3
Κατασκευαστές – Εργολάβοι	4
Φορείς	3
Σύνολο	40

38. ΠΗΓΗ : Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

³⁹ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 2004 «Εκθεση Διοικητικού Συμβουλίου προς τα μέλη της Αχαϊκής Τράπεζας», Ιούνιος 2004

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

4.1. Σύνθεση μελών

Ο αριθμός των μελών την 31/12/2003 ανέρχεται σε 9.106 και των μερίδων σε 418.753 (των 36,68 € εκάστη) ενώ την 31/12/2002 ήταν 7.718 και 393.406 αντίστοιχα, είχαμε δηλαδή 1388 νέα μέλη και αύξηση 17,98% και 25.347 νέες μερίδες και αύξηση 6,44%.

Η σχέση μερίδων προς μέλη είναι 45,99 από 50,97 το 2002. ⁴⁰

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

Η καθαρή λογιστική θέση της Τράπεζας όπως προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων του ισολογισμού της 31/12/2003 αναλύεται ως εξής : ⁴¹

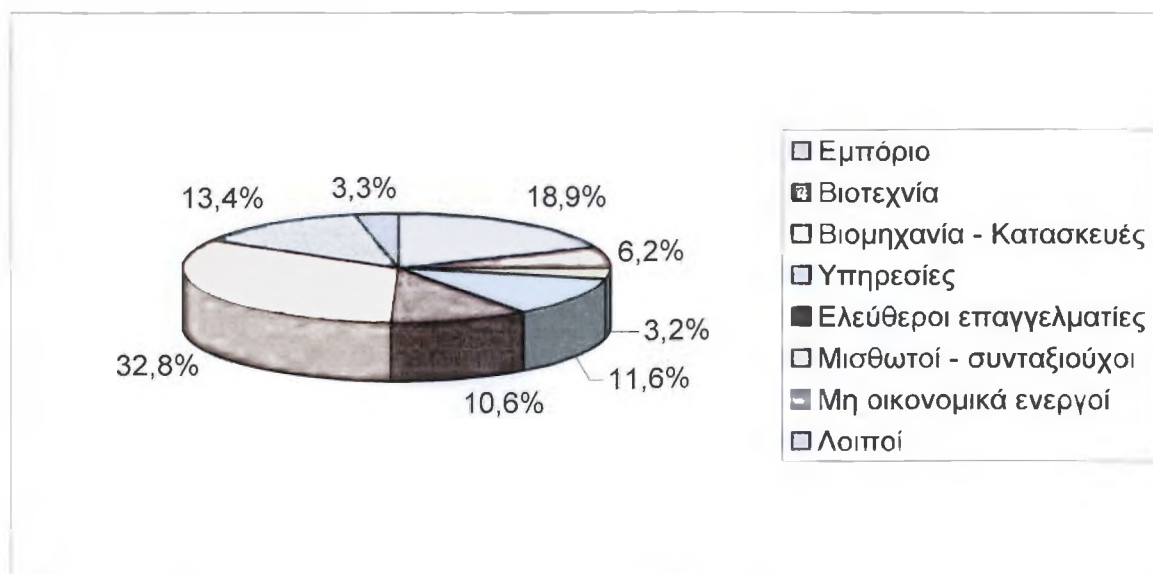
Συνεταιριστικό κεφάλαιο	15.359.860,04
Αποθεματικά κεφάλαια	11.945.098,14
Μείον : Ασώματες ακινητοποιήσεις	<u>- 170.321,35</u>
	27.134.636,83

⁴⁰ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 2004 "Εκθεση Διοικητικού Συμβουλίου προς τα μέλη της Αχαϊκής Τράπεζας" Μάιος – Ιούνιος 2004

⁴¹ βλ. σχετικά : ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ "Λειτουργία και εξέλιξη της Αχαϊκής Τράπεζας" Ιούνιος 2004

Η κατανομή των μελών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι αυτά που καταγράφονται στους επόμενους πίνακες :

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.

42 ΠΗΓΗ : Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2

	31/12/2001	31/12/2002	31/12/2003	Αύξηση 2003/2002	% 2003/2002
ΜΕΛΗ	6.422	7.718	9.106	1.388	17,98%
ΜΕΡΙΔΕΣ	376.016	393.406	418.753	25.347	6,44%

43. ΠΗΓΗ : Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

4.2. Οργάνωση – Λειτουργία της Αχαϊκής Τράπεζας

Από την στιγμή που ο Συνεταιρισμός έλαβε άδεια να λειτουργεί ως πιστωτικό ίδρυμα από την Τράπεζα της Ελλάδος είχε την δυνατότητα να διενεργεί ⁴⁴ :

- Όλες τις εργασίες που, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, αποτελούν αντικείμενα δραστηριότητας των Εμπορικών Τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα, πλην της διενέργειας εργασίας αναδόχου έκδοσης τίτλων. Το ύψος δε των πάσης φύσεως πιστωτικών διευκολύνσεων και συμμετοχών στον ίδιο συνεταιίρο, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων του Συνεταιρισμού που καθορίζεται κάθε φορά από την Τράπεζα της Ελλάδος. Το ύψος της χρηματοδότησης των φυσικών προσώπων μελών καθορίζεται από το Δ.Σ.
- Στη συνέχεια μπορούσε να τηρεί, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις τρεχούμενους λογαριασμούς στην Τράπεζα της Ελλάδος και να συμμετέχει στην διατραπεζική αγορά δραχμών και συναλλάγματος. Το συνολικό ύψος των αντλήσεων από την διατραπεζική αγορά Ευρώ και συναλλάγματος θα είναι αυτό που κάθε φορά θα καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και που σήμερα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% και 5% αντίστοιχα των ιδίων κεφαλαίων του Συνεταιρισμού. Οι τοποθετήσεις στην διατραπεζική αγορά δεν υπόκεινται σε περιορισμό και καθορίζονται ελεύθερα από το Δ.Σ. Το ύψος δε της ανοικτής συναλλαγματικής θέσης του συνεταιρισμού, πάντα βέβαια ως πιστωτικού ιδρύματος, καθορίζεται από τη Διεύθυνση Συναλλάγματος της Τράπεζας της Ελλάδος εντός ανωτάτου ορίου που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5% των ιδίων κεφαλαίων αυτού.
- Στη συνέχεια να αναπροεξοφλεί συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγήν στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και να χρηματοδοτείται από την Τράπεζα της Ελλάδος έναντι ενεχύρου τίτλων του Δημοσίου, σύμφωνα με τα κατά περίπτωση ανώτατα όρια που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος.
- Επίσης να επενδύει χρήματα σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων και μετοχικούς τίτλους πάσης φύσεως, σύμφωνα με τα όρια που τίθενται κάθε φορά από την Τράπεζα της Ελλάδος.

⁴⁴ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ "Λειτουργία του Συνεταιρισμού"
Αρθρο 5-6

- Και τέλος να συμμετέχει σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα, σύμφωνα πάντα με τις ισχύουσες διατάξεις, όπως ισχύει σήμερα.

Όσον αφορά τα συστήματα πληροφορικής⁴⁵, η Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα, πρόσφατα, με στόχο την αναβάθμιση του εξοπλισμού αλλά και την εγκατάσταση στο νέο ιδιόκτητο κτήριό της επί της Μιχαλακοπούλου 66, έχει αντικαταστήσει τον εξοπλισμό της κατά 90% με τελευταίας τεχνολογίας. Στην παρούσα φάση έχει έναν κεντρικό Server PIII-500Mhz με λειτουργικό Novell 5, 12 PC PIII-500 Mhz, ενώ ο υπόλοιπος ενεργός εξοπλισμός είναι κατηγορίας Pentium. Επίσης με βάση τις ανάγκες του νέου μηχανογραφικού συστήματος GLOBUS, έχει εγκατασταθεί κεντρικό σύστημα τεχνολογίας RISC, IBM RS/6000 H 70. Τα δύο καταστήματα τα οποία έχει σε λειτουργία λειτουργούν πάνω από ένα δίκτυο ευρείας ζώνης (WAN) μέσω γραμμών HellasCom υψηλής ταχύτητας.

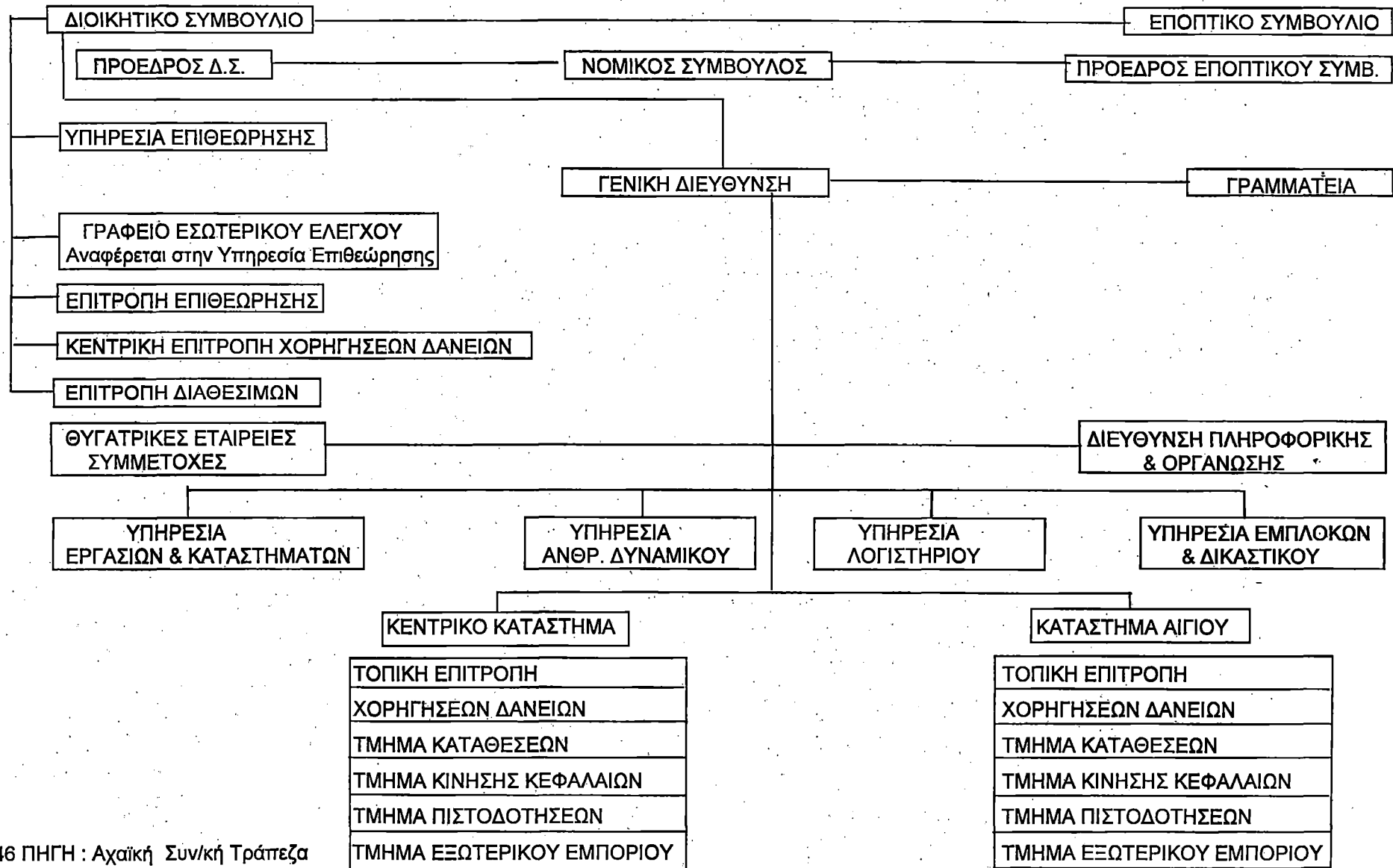
Όσον αφορά το Τραπεζικό λογισμικό η Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα σε συνεργασία με την Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών και τις υπόλοιπες Συνεταιριστικές Τράπεζες, έχει επιλέξει το σύστημα GLOBUS της εταιρείας TEMENOS η οποία αντιπροσωπεύεται στην Ελλάδα από την εταιρεία Informer. Το σύστημα αυτό, με την επιτυχή ολοκλήρωση της εγκατάστασής του, θα καλύψει το σύνολο των μηχανογραφικών αναγκών της Τράπεζας συμπεριλαμβανομένου του MIS, και θα καλύψει τις ανάγκες υποστήριξης των νέων καταστημάτων.

Στην παρούσα φάση το έργο βρίσκεται στην εκπόνηση της Gap Analysis, από την ομάδα έργου που έχει συσταθεί στην οποία συμμετέχει ενεργά η Τράπεζα, έχοντας αναλάβει το ρόλο της Τράπεζας πιλότου και για τις υπόλοιπες Συνεταιριστικές Τράπεζες.

Το έργο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί στους επόμενους 6 μήνες ενώ η Τράπεζα στο επόμενο τρίμηνο θα έχει στην διάθεσή της το σύστημα σε πειραματική λειτουργία με στόχο τον έλεγχο του συστήματος, την προσαρμογή σε αυτό και τέλος την μετάπτωση από το παλαιό σύστημα στο νέο.

⁴⁵ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 2004 «Συστήματα πληροφορικής Αχαϊκής Συνεταιριστικής Τράπεζας», Ιούνιος 2004 σ. 8

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

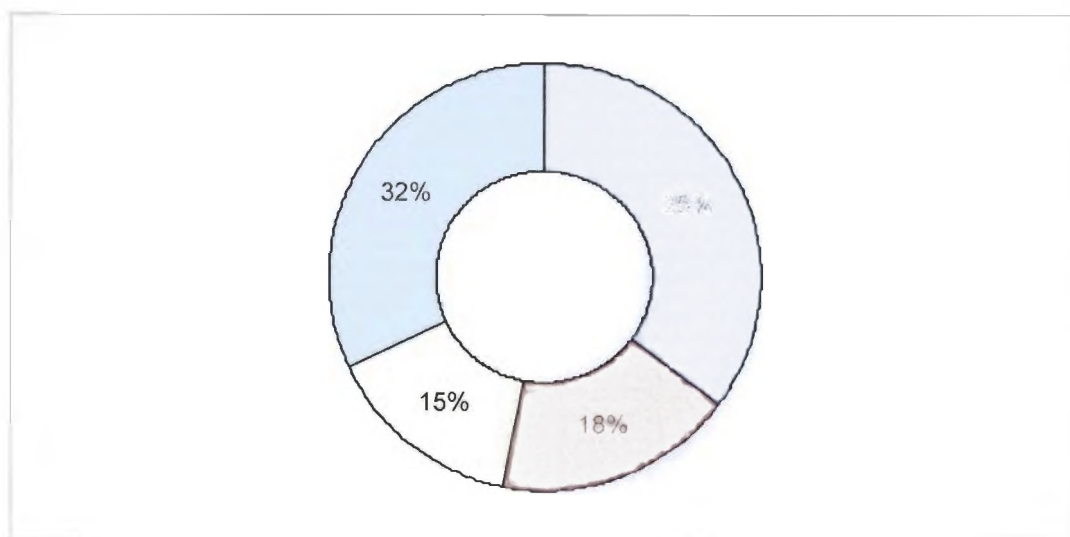

4.3. Πορεία καταθέσεων – χορηγήσεων

Καταθέσεις :

Τα υπόλοιπα των καταθέσεων την 31/12/2003 είναι : 48.671 χιλ. € έναντι 32.901 χιλ. € την 31/12/2002, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 15.770 χιλ. € ή ποσοστό 47,93 %

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3.1

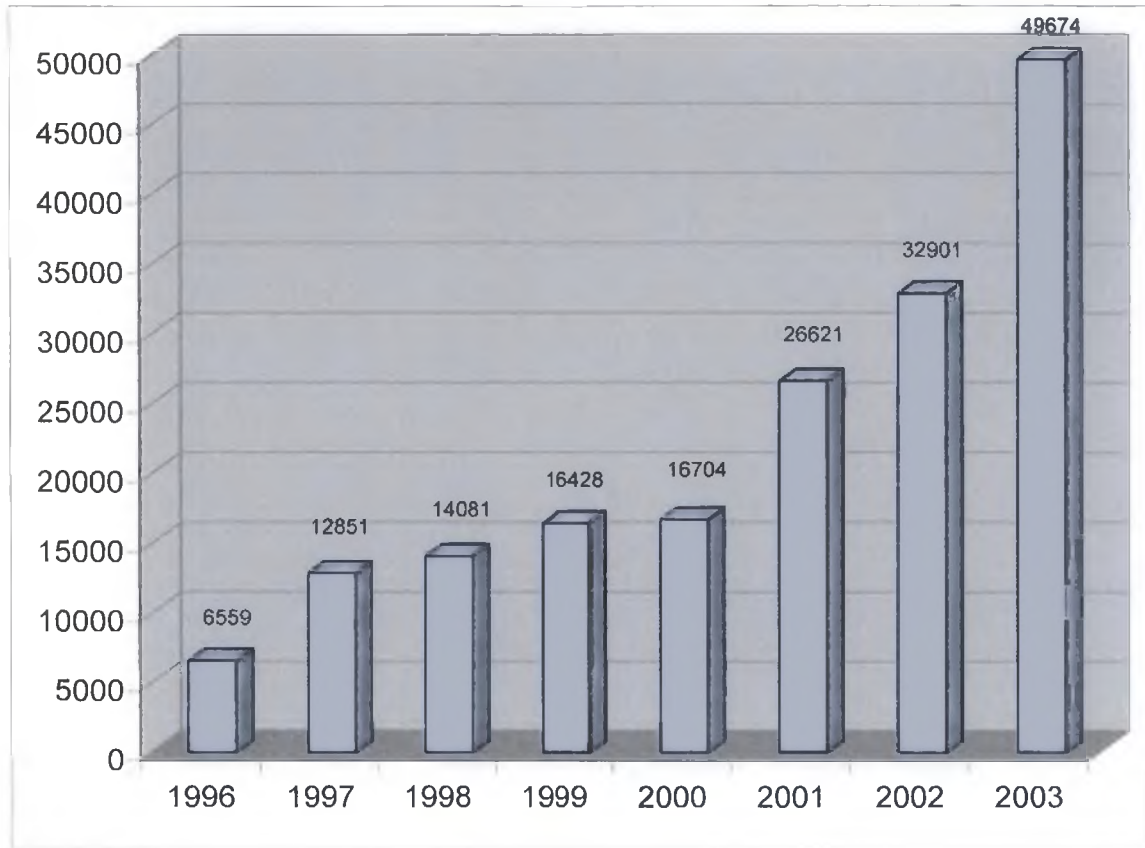
47. ΠΗΓΗ : Αχαϊκή συνεταιριστική Τράπεζα

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.1.

	2003	2002
Οφειλές	4.689	5.837
Ταμιευτηρίου	14.488	11.576
Υπο προειδοποίηση	5.804	4.865
Προθεσμιακές	23.690	10.623

48. ΠΗΓΗ : Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3.2.

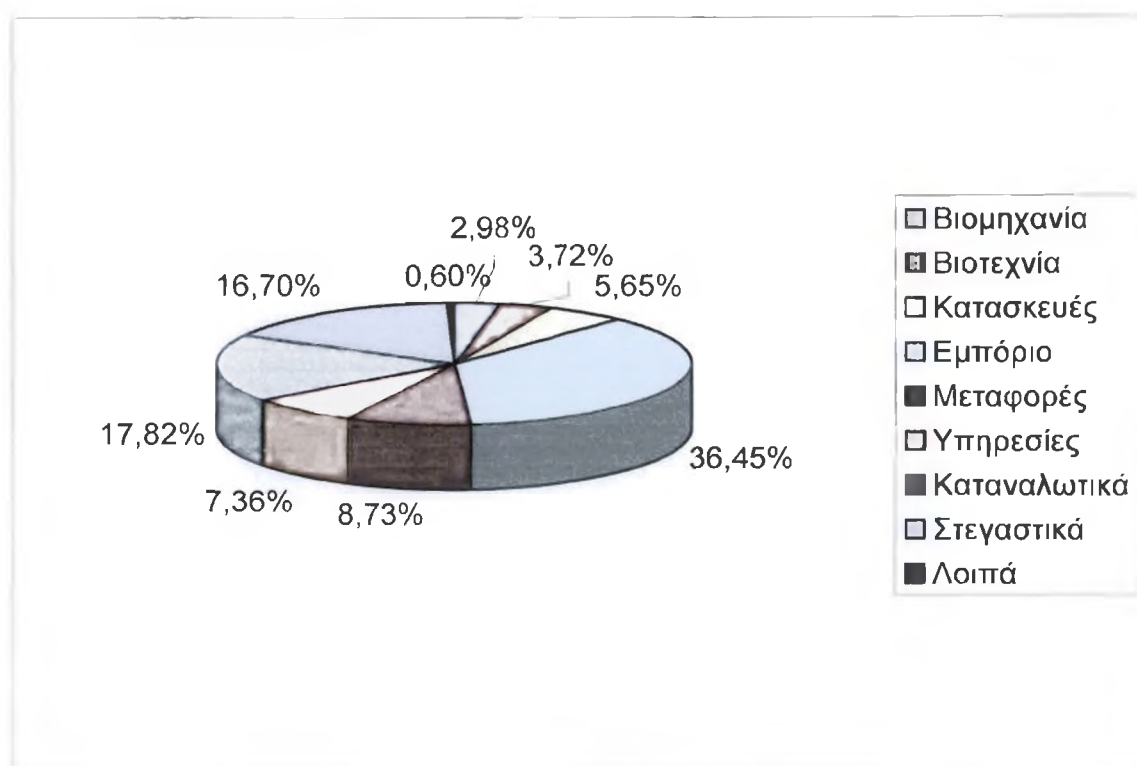
49 ΠΗΓΗ : Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

Χορηγήσεις :

Το υπόλοιπο των χορηγήσεων την 31/12/2003 ανέρχεται σε 62.102 χιλ. € έναντι 47.519 χιλ. € την 31/12/2002. Πραγματοποιήθηκε δηλαδή αύξηση 30,69%

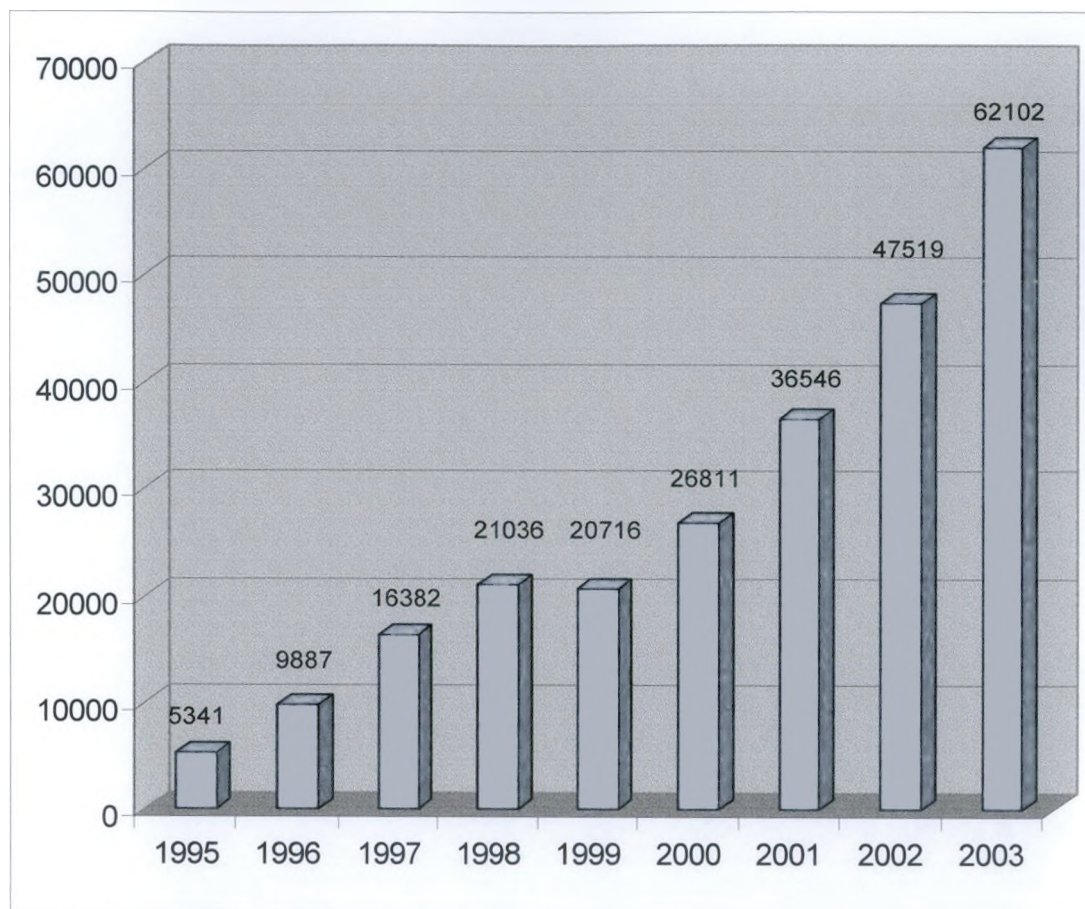
Η κατανομή τους κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι :

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3.3.

50 ΠΗΓΗ: Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3.4.

51 ΠΗΓΗ : Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.2.

	2003	2004	Αύξηση 2004/2003	% 2004/2003
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	48.671	72.050	23.379	48,03%
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	62.102	86.125	24.023	38,68%
ΚΕΡΔΗ	2.139	2.488	349	16,32%

52. ΠΗΓΗ: Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά την ανάγνωση όλης της μελέτης και την κατανόηση των πληροφοριών που παρατίθενται για τις "Συνεταιριστικές Τράπεζες – Αχαϊκή Πίστη" είναι σκόπιμο και απαραίτητο να αναφερθούν κάποια σημαντικά συμπεράσματα που προκύπτουν και καθιστούν χρήσιμη την μελέτη αυτή.

Αναντίρρητα οι συνεταιριστικές τράπεζες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη της χώρας, διότι αποτελούν εφαρμογή της ιδέας της συλλογικής ιδιωτικής πρωτοβουλίας και αυτοδιοίκησης, χαρακτηρίζονται από πλήθος ιδιαίτεροτήτων και διέπονται από ηπιότερες ρυθμίσεις, σε σχέση με τα υπόλοιπα πιστωτικά ιδρύματα, στοιχεία που ευνοούν τη δυναμική τους εξέλιξη. Η εδραίωσή τους στην ελληνική περιφέρεια, η διενέργεια συναλλαγών μόνο με μέλη τους, τα οποία είναι συγχρόνως ιδιοκτήτες και διαχειριστές τους και συνεπώς η αμεσότητα και ευελιξία στη λήψη αποφάσεων και η ταχύτητα στην παροχή πιστώσεων, η απαιτούμενη από το νόμο συγκέντρωση μικρότερου αρχικού κεφαλαίου και η λειτουργία τους, χωρίς τις ποικίλες δεσμεύσεις και υποχρεώσεις των εμπορικών τραπεζών, αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα σε σχέση με τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν ως ανώνυμες τραπεζικές εταιρείες.

Για την αξιοποίηση των ανωτέρω πλεονεκτημάτων του θεσμού της συνεταιριστικής πίστης, απαραίτητα στοιχεία αποτελούν : η λειτουργία των συνεταιριστικών τραπεζών με βάση ιδιωτικό - οικονομικά κριτήρια και σύμφωνα με τους μηχανισμούς της αγοράς, η ανάλογη προς την έκταση των υποχρεώσεων τους οικονομική ευρωστία, η εσωτερική δημοκρατικότητα, η πλήρης διαφάνεια στη διαχείριση καθώς και η διάθεση προσφοράς κοινωνικού έργου. Εξαρχής πρέπει να τίθενται από τα συνεταιριστικά πιστωτικά ιδρύματα στόχοι συγκεκριμένοι, ρεαλιστικοί και πραγματοποιήσιμοι, να λαμβάνεται υπόψη η δυναμική των κοινωνικών, δημογραφικών και τοπικών παραγόντων και να αποφεύγεται η ταχεία επέκταση των εργασιών τους.

Εξ άλλου, με δεδομένη την πολυπλοκότητα της σύγχρονης τραπεζικής πρακτικής, είναι σαφές ότι η διοίκηση και λειτουργία ενός συνεταιριστικού πιστωτικού ιδρύματος απαιτεί εξειδικευμένη στελέχωση, διαρκή ενημέρωση για τις εξελίξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και πλήρη γνώση του γενικότερου

θεσμικού πλαισίου σχετικά με την οργάνωση, λειτουργία και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος. Απαραίτητη επίσης είναι η δημιουργία δικτύου συνεταιριστικών τραπεζών με κεντρικούς μηχανισμούς υποστήριξης και εσωτερικού ελέγχου, καθώς και η συνεργασία με αντίστοιχες τράπεζες του εξωτερικού για τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

Συγχρόνως πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι συνεταιριστικές τράπεζες⁵³ δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά προς τις εμπορικές τράπεζες. Κοινός στόχος πρέπει να είναι η διατήρηση της τραπεζικής λειτουργίας στο σύνολο της σε υψηλό επίπεδο με τον καθορισμό κοινών κανόνων ανταγωνισμού μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων. Συνεπώς, κατά τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου πλαισίου κανόνων και διαδικασιών που θα διέπουν τη συνεταιριστική πιστωτική δράση, με σκοπό να ενταχθεί ομαλά στο υπάρχον χρηματοπιστωτικό σύστημα, ο νομοθέτης δεν πρέπει να παρεκκλίνει από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης (όσον αφορά τη φορολογία, εποπτεία, διαφάνεια κλπ.), ώστε να μην προκληθεί στρέβλωση των όρων του υγιούς ανταγωνισμού με δυσμενείς επιπτώσεις στη σταθερότητα και ανάπτυξη του τραπεζικού συστήματος και της οικονομίας γενικότερα.

Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στις προοπτικές της Αχαϊκής Συνεταιριστικής τράπεζας στα τελευταία χρόνια. Αναμφίβολα η αναπτυξιακή στρατηγική της Αχαϊκής Συνεταιριστικής τράπεζας, είναι βασισμένη σε υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, οι οποίες βασίζονται στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Επομένως με την ραγδαία ανάπτυξη της η Αχαϊκή τράπεζα έχει προγραμματίσει να κάνει εκτός από την υπάρχουσα υποδομή της, και ορισμένες σημαντικές επενδύσεις στον τομέα της μηχανογράφησης. Ορισμένες από αυτές αναλύονται παρακάτω.

"Η αναπτυξιακή στρατηγική της Αχαϊκής Συνεταιριστικής Τράπεζας, είναι βασισμένη⁵⁴ σε υπηρεσίες υψηλού επιπέδου οι οποίες βασίζονται στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

⁵³ ΔΕΛΤΙΟΝ "Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών", Σεπτέμβριος 1998

⁵⁴ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ, Πρώτο Πανελλήνιο Συνέδριο "Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα", 23-24 Νοεμβρίου 2002 σ. 18

- Στο άμεσο μέλλον η Αχαϊκή έχει προγραμματίσει να κάνει σημαντικές επενδύσεις στο τομέα της μηχανογράφησης, ώστε να ενισχυθεί. Ειδικότερα μελετάτε η εγκατάσταση ενός εφεδρικού συστήματος για την λειτουργία του νέου μηχανογραφικού συστήματος βάση των οδηγιών της Τράπεζας Ελλάδος. Το νέο αυτό σύστημα θα χρησιμοποιηθεί αφενός για την ανάπτυξη νέων εφαρμογών, χωρίς να επηρεάζεται η λειτουργία του κεντρικού συστήματος, και για την αντικατάσταση του κεντρικού σε περίπτωση βλάβης αφετέρου. Το κόστος του νέου συστήματος εκτιμάται στα 25 εκατ. Δρχ.
- Στο αναπτυξιακό πλάνο της Αχαϊκής υπάρχει η λειτουργία 10 νέων καταστημάτων έως το 2005, στα οποία θα πρέπει να εγκατασταθούν ο κατάλληλος μηχανογραφικός εξοπλισμός και ο εξοπλισμός τηλεπικοινωνίας με το κεντρικό. Εκτιμάται ότι για κάθε κατάστημα απαιτείται εξοπλισμός αξίας 6 εκατ δρχ για τους υπολογιστές και 4 εκατ δρχ για την επικοινωνία φωνής και δεδομένων με τα κεντρικά. Συνολικά για τα 10 νέα καταστήματα θα απαιτηθούν 100 εκατ. δρχ
- Για την εξυπηρέτηση των πελατών μέσω ATM σχεδιάζεται η εγκατάσταση 15 ATM συνολικά (1 για κάθε κατάστημα και 2 σε συγκεκριμένα κομβικά καταστήματα). Το κόστος του έργου αυτού, εκτιμάται σε 150 εκατ δρχ
- Η Αχαϊκή Τράπεζα προτίθεται να προχωρήσει στην έκδοση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών. Το κόστος του έργου αυτού, έκδοση διακίνηση και μηχανογραφική υποστήριξη εκτιμάται σε 20 εκατ. δρχ
- Το λογισμικό της τράπεζας θα πρέπει να αναβαθμισθεί στην επόμενη διετία και να αγοραστούν 25 επιπλέον άδειες χρήσης του λογισμικού GLOBUS. Η εκτίμηση είναι ότι το κόστος θα ανέλθει συνολικά στα 50 εκατ δρχ
- Η Τράπεζα ακολουθώντας τις εξελίξεις θα πρέπει να παρέχει σύντομα υπηρεσίες e-banking και m-banking. Οι υπηρεσίες αυτές θα στηριχθούν στο νέο Τραπεζικό σύστημα GLOBUS και η επένδυση ότι θα είναι της τάξεως των 25 εκατ δρχ κατ' ελάχιστο. Η Αχαϊκή Τράπεζα συμμετέχει στην εταιρεία Κέντρο Ηλεκτρονικού Εμπορίου Δυτικής Ελλάδος ως

χρηματοοικονομικός ενδιάμεσος και απαιτείται να παρέχει υπηρεσίες της παραπάνω κατηγορίες αλλά και γενικότερες υπηρεσίες clearing.

- Η τράπεζα αυτή την στιγμή δεν έχει σύνδεση με το δίκτυο ΔΙΑΣ και θα πρέπει σύντομα να προχωρήσει τις ενέργειες για ένταξη σε αυτό. Ιδιαίτερα σημαντικό για την Τράπεζα είναι να ενταχθεί σε διαδικασία ηλεκτρονικού συμψηφισμού. Το σχετικό κόστος εκτιμάται σε 90 εκατ. Δρχ.
- Με την πρόοδο της τεχνολογίας αλλά και με την φυσική απαξίωση του εξοπλισμού η Αχαϊκή θα πρέπει να επενδύσει στην αντικατάσταση η και αναβάθμιση του ήδη εγκατεστημένου της εξοπλισμού της με κόστος περίπου 20 εκατ.⁵⁵

⁵⁵ βλ. σχετικά ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ο.π. σ. 19

BIBΛΙΑ – ΑΡΘΡΑ

Η βιβλιογραφία μου περιλαμβάνει βιβλία, άρθρα, εισηγήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την διάρκεια συγγραφής της πτυχιακής μου εργασίας.

Ειδικότερα :

BIBΛΙΑ – ΑΡΘΡΑ

- ΑΘ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ «Συνεταιρισμοί και ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά» Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών 7-8 Νοεμβρίου 1991.
- ΑΘ. ΜΠΕΛΛΑΣ «Χρηματοοικονομική ανάλυση των Συνεταιριστικών Τραπεζών» Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και μελετών. Δεκέμβριος 1995.
- ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΟΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ. «Ο ρόλος των Συνεταιριστικών Τραπεζών στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη» Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών. Απρίλιος – Μάιος – Ιούνιος 1994.
- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΡΗΣ «Δέκα χρόνια δημιουργικής πορείας» ΕΞΠΡΕΣ 13 Νοεμβρίου 2004.
- Β. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ «Το Ινστιτούτο του Πιστωτικού Συνεταιρισμού Τεχνοεργατών Λαμίας 1900-1985». Λαμία.
- Γ. ΤΡΑΓΑΚΗΣ «Συνεταιριστικές τράπεζες στην Ελλάδα» Αθήνα 1996.
- ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ INTER ACTION A.E. « Σύστημα Sculze – Delitzsch Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών. Αθήνα 23-24 Νοεμβρίου 2001.
- DE GUIDO RAVOET Επιστημονικό Συνέδριο «Ο ρόλος των συνεταιριστικών Τραπεζών στην ενιαία Ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά» Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών. Αθήνα 7-8 Νοεμβρίου 2001.
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος «Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί». Αθήνα 23-24 Νοεμβρίου 2002.
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος. «Συνεταιριστική πίστη στην Ελλάδα».
- ΜΑΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ «Από την τουρκοκρατία μέχρι το Γουδί». Κοινωνική Οικονομία, τεύχος 1, Ιούνιος 1996.

- ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΜΥΡΑΣ «Συνεταιριστικές τράπεζες ραγδαία ανάπτυξη», Κοινωνική Οικονομία, τεύχος 1, Ιούνιος 1996.
- ΠΑΝΟΣ ΡΑΔΑΙΟΣ «Συνεταιριστικές Τράπεζες στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα» Ένωση Ελληνικών Τραπεζών. Σεπτέμβριος 1996.
- ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ INTER ACTION Α.Ε. «Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί τύπου Sculze – Delitzsch.
- ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ INTER ACTION Α.Ε. «Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί τύπου Sculze – Delitzsch Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Αθήνα, 23-24 Νοεμβρίου 2001

ΠΗΓΕΣ

- ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 2004. «Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου προς τα μέλη της Αχαϊκής Τράπεζας». Ιούνιος 2004.
- ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 2004 «Συστήματα πληροφορικής Αχαϊκής Συνεταιριστικής Τράπεζας». Ιούνιος 2004.
- ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ Αχαϊκής Συνεταιριστικής Τράπεζας.
- [www. Istoselides.gr/news](http://www.istoselides.gr/news)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

- ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 3.4. 1996
- ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 4.3. 1996